

AUSTRALIJOS LIETUVIYS

DISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

PENKTIEJI METAI

Adresas: 35 Cator St.
Hindmarsh, S.A.

Adelaide, 1952 m. kovo 10 d.

Registered at G.P.O., Adelaide,
for transmission by post as a periodical.

Nr. 5 (91)

Protestai dėl genocido jau duoda vaisių

Lietuvių ir kitų pavergtų tautų sukeltas sąjūdis "praaužti tylos sąmokslą" duoda vaisių. Apie lietuvių ir kt. protestus, pareiškimus, etc. skelbia viso pasaulio spauda ir žinių agentūros. Paskiausias Peas. Internal. Agency biuletenio Nr. 6(52) skelbia apie L. Šimučio įteiktą valstybės pasekretoriui J. Webbui Vašingtone memorandumą, kuriuo reikalaujama Sov. Lietuvoj vykdomą genocidą nuodugnai iširti ir kaltininkus nubausti. Daugiau kaip 100 JAV kongreso narių pareikalavo Achesoną, kad tą klausimą įneštų į Jungtinių Tautų darbotvarkę.

Per JT posėdžius savo kalbose tiesiogiai ar netiesiogiai palietė lietuvių JAV atstovas Worriss, M. Mansfield, Kostarikos atstovas Ruben Esquivel, Taut. Kinijos atstovas ir visa eilė kitų. Turi įtakos ir siunčiami genocido reikalu memorandumai ir tremtinių atsišaukimai. Pav., Vokietijoje Lietuvos teisininkų draugija tremty pareikalavo, kad Lietuvai būtų pripazinta teisė į Sovietų padarytų nuostolių atlyginimą, o jų dydį nustatyti JTO paskirta komisija, kad okupantų baudimas būtų pavestas Lietuvos teismams. Brazilijos lietuviai per S. Paulo Lietuvių Sv. Juazapo Draugijos, Kultūrinės Draugijos "Lithuania", choro bendruomenės ir Menininkų Klubo vadovybes, be kitų reikalavimų, JT visumos susirinkimui pasiūlė, kad Višinskis būtų paskelbtas karo nusikaltėliu pagal keturių valstybių karo nusikaltėliams teisti Nuernberge teismo nuostatus už tai, kad paruošė ir įvykdė neišprovokuotą agresiją prieš Latviją, lygiai kaip Dekanozovas — prieš Lietuvą ir (jau miręs) Zdanovas — prieš Estiją.

Kolumbijos lietuvių veikėjas kun. N. Saldukas Kolumbijos užs. reik. ministeriui suteikė išsamių informacijų apie dabartinę Lietuvos padėtį ir jos laisvinimo darbus. Ministeris prieš keliolika dienų, JT-se gindamas Kinijos reikalus, iškėlė ir Lietuvos klausimą. Kaip atsakymas į VLIKo atsišaukimą lietuvių kolonijos Kolumbijoje vardu dėl Lietuvoj vykdomo genocido jam buvo pasiūsta telegrama, jog dar daugiau užsisotų už terorizuojamą mūsų šalį. Urugvajaus lietuviai, atsiliepdami į VLIKo gruodžio 18 d. atsišaukimą pasiuntė visų Urugvajaus lietuvių patriotinių organizacijų vardu 59 asmenims peticiją genocido reikalui. Ją tūkstančių Urugvajaus lietuvių vardu iš LB pasirašė St. Grigaliūnas ir A. Gumbaragis, Urugvajaus-Lietuvos Demokratų Kultūrinės Sąjungos — įtakingi Urugvajaus veikėjai Martinez-Bersette ir Asuaga Sanchez, Kult. Urugvajaus-Lietuvos Draugijos vardu K. Vidžius ir V.

Cieslinskas, Pabėgėlių Draugijos — L. Graužinienė ir Cieslinskiene, Dr. K. Griniaus Draugijos — M. Krasinskas ir Pr. Vikonis, Urugvajaus katalikų — V. Mikalauskas ir J. Vidžiūtė. Vieną peticijos tekstą pačiam užs. reikalų ministeriui įteikė pasiuntinys Dr. K. Graužinis.

Centro Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos delegacija, vadovaujama Biegos, taip pat įteikė Paryžiuje JT sesijai memorandumą, kuriuo pareiškė protestą prieš sovietų kišimąsi į tų kraštų vidaus reikalus, pareikalavo, kad tas reikalas būtų iširtas ir tarptaut. priežiūroj visur būtų pravedti visuotini rinkimai. Tokių pasisakymų yra ir daugiau. Protestų ir pareiškimų siuntėjai į juos gauna atsakymus. Pav., Lietuvos Kunigų Sąjunga Romoje D. Britanijos delegacijos vardu D. S. Leskey atsakė, kad "į jį atkreiptas visas dėmesys", JAV informacijos direktorius Porter McKeever — kad laiškas perduotas Valstybės Departamento asmenims, kurie rūpinasi žmogaus teisių klausimais. Kanados delegacijos vardu jos pirmininkas min. S. Garson atsakė, kad į tuos pasiūlymus Kanados vyriausybė atkreips ypatingą dėmesį. Apie padėtį Pabaltijo tautose šioje JT sesijoje buvo ne kartą užsiminta, ir negali būti abejonės, jog laisvojo pasaulio sąžinė dėl Pabaltijo tautų padėties yra užaliarmuota. Pats delegacijos pirmininkas sakosi giliai įsisąmoninęs lietuvių nelaimę. Salvadoro delegacijos pirmininkas Carlos Azocar Chavez pažymėjo, kad Salvadoro delegacija svarstė iškeltuosius faktus su giliu apgailestavimu, juos studijuos su visu dėmesiu ir ieškos reikalingų priemonių jiems pašalinti. Lirijos delegacija reiškia užuojautą ward Peal, pabrėždamas, kad Liberijos delegacija reiškia užuojautą ir pritaria atsišaukimui ir kad Sovietų Sąjungos vykdomas lietuvių tautos genocido klausimas tikrai iškeltinas J. Tautose.

Minimasis atsišaukimas ir jo turinys buvo per Vatikano radiją atpasakotas visomis 26 kalbomis. Radijo žiniomis, daugiau kaip 100 JAV-bių kongreso narių iš 26 skirtingų šalių įteikė valst. sekr. Achesonui laišką, raginantį imtis visų reikalingų žygių, kad būtų pagreitintas J. Tautų tyrinėjimas, kaip Sovietai vykdo pavergtų tautų genocidą. Tame laiške pažymima, kad "amerikiečių tauta gali sukilti prieš tuos, kurie didelę pasaulio dalį pavertė tautų kapinynu." Ypač aiškūs buvo lietuvių bičiulio atstovo Kersteno dėl to laiško pareiškimai spaudai, kuriais jis išdėstė, kaip Sovietai vykdo masines deportacijas ne tik Vengrijoj, bet taip pat Lietuvoj, Latvijoje ir Esti-

VLIKo PAREIGOS BAIGSIS PRIE LAISVOS LIETUVOS SIENOS

VLIKo ir Vykd. Tarybos pirmininkas M. Krupavičius, kalbėdamas Vasario 16 d. proga į Lietuvių Tautą, tarp kitko pareiškė:

"Šia proga Jums pareiškiu ir užtikrinu, kad Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas savo pareigas baigs ant Lietuvos ribos, nes valdžia priklausys tiems, kurie sa vo žemėje kentėjo ir kovojo su priešų žiauriu už laisvę ir garbę bei savo teises. Laisva tauta laisvais rinkimais pasikvies prie valdžios vairo tuos, kuriais daugiausia pasitikės. Štai ko lietuvių tautos teisių saugotojas ir gynėjas Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas siekia ir dėl ko kovoja."

Pylimas prieš raudonąją agresiją stipreja

Pasibaigus Antrajam Pasauliniam karui vakariečiai, įsitikinę, kad bet kokia agresija Europoje bent 25 metus negrėsia, sunaikino neapskaičiuojamą kiekį lėktuvų, tankų, įvairių ginklų ir šaudmenų. Vienus degino brangiausias mašinas paversdami geležies laužą, kitus sprogdino, trečius skandino, o galingas armijas demobilizavo. Jie Jaltoje ir Teherane lengva ranka atidavę visą Rytų Europą komunizmo terorui manė galėsiančią išsėsti ant laurų ir, svarbiausia, bizniauti su nualintu pasauliu.

Tačiau viltys pasirodė perdėtos. Greitai pamatė, kad jų Raudonasis sąjungininkas nusiginkluoti ne tik kad nemano, bet dar daugiau ginkluojasi, kad Sov. Sąjunga, užvaldžius Rusijos carų amžiais siektus plotus, pavergė žemes, apie kurias carų laikų politikai bei strategai ne tik kad nesvajotojo, bet net ir nesapnavo, kad jie tuo nemano pasitenkinti, bet siekia užvaldyti ir visą pasaulį. Dar su esamais užvaldymais gal būtų galima buvę ir sutikti, būtų galima nematyti ir kraujuose skandinamių tautų, dėl viso to būtų galima ir tylėti jeigu... nebūtų atkirstas biznio kelias. Svajotas rinkas Rytų Europoje uždengė geležinė uždanga, didžiulės Kinijos rinkos išslydo, milžiniški kadrai gerai apmokytų šnipų ir agitatorių skverbėsi pro visas skylės į demokratini pasaulį, streikais bei sabotażais drumstė vakariečių karo metais apsilpnintą ūkį, ko pasėkoje būtų visas pasaulis paskandintas terore ir neturte. Teisybė, oficialiai SSSR niekur nesikiša, tačiau jos satelitai organizuoja "savanorių" armijas, ginkluojamas

joj, į išvežamųjų vietą atgabendami mongolus.

Maskvos paskutinės gamybos ginklais, kurios eina "vaduoti" kapitalistų pavergtas broliškas tautas, kad "išvaduotų" vakariečiams gyvybiniai svarbias teritorijas.

Šitas privertė svarbiausius vakarų partnerius — JAV, Angliją ir Prancūziją sukrusti, kad sukurtų atsparą prieš komunizmą. Imta ieškoti kelių gelbėtis. Klausimas nelengvas. Europos valstybių iždai per karą ištuštėję, armijos, ypatingai Prancūzijos, demobilizuotos, be to, kiekviena valstybė kovojo su ūkiškais bei politiniais sunkumais viduje.

Išteigtas Maršalio planas Europą ekonomiškai atkutinio. Bet reikėjo ir realios jėgos; ekonominiu gėrbūviu puolimo neatremsi. Dar prieš porą metų vakariečių spauda su baime rašė, kad jeigu raudonoji armija pradėtų žygiuoti, tai per trejetą mėnesių užimtų visą Europą; gal būt tik Pirinėjai atsilaukytų.

Šios priežastys privertė organizuoti gyvąją jėgą, kuri galėtų atlaikyti pirmąjį smūgį. Amerikai laikyti armiją Europoje ir brangu ir politiškai nepatogu. Be to, savaime aišku, kad kiekvienas kraštas privalo pats gintis. Po ilgų parengimų bei pasitarimų Europos gyvimui buvo išteigtas vadinamasis Šiaurės Atlanto Paktas, sutrumpintai pavadintas NATO. Jo užuomazgoje buvo JAV, Norvegija, Švedija, Olandija, Danija, Belgija, Luksemburgas, Anglija, Prancūzija, Italija, Portugalija ir Islandija. Šios 12 valstybių sudarė vakarų armijos branduolį. Sovietų spauda šitą sąjungą puolė visu rusų keiksmazodžių turtingumu, davė parėdymus savo partijai skyriams užsiėmęs kur tik galima ir visomis priemonėmis trukdyti bloko organizavimą, tačiau dėka komunizmo baimės, Amerikos užsišpyrimo ir dolerių paktas egzistuoja ir armijos ruošiamos.

Pakto statutas yra taip paruoštas, kad ateityje į jį gali būti priimta kitos valstybės. Tuo remiantis pastaruoju laiku į pakto valstybių bloką priimta Turkija ir Graikija; o ateityje, reikia manyti, bus įjungta Vokietija ir Austrija, o gal net ir Jugoslavija su Ispanija.

Vasario mėnesio gale buvo Lisabonoje (Portugalijoje) 14-os NATO valstybių atstovų posėdis, kurio komunikatas skelbia, kad vasario 24 buvo priimtas nutarimas dar šiais metais paruošti 50 NATO valstybių divizijų, kurių 25 bus po ginklu, o 25 atsargoje. Minėta armija bus Vakarų Europos vado gen. Eisenhowerio žinioje.

Aišku, kad šios 50 divizijų yra pradinis punktas Europos gynybos plane ir jų skaičius augs. Žinoma, šių armijų apginklavimas pareikalaus daugelio milijardų, bet Europa ir Amerika turės suvaržyti savo civilinius reikalavimus, jei nenorės patekti į vergiją.

Daugiausia vargo NATO turi su Prancūzija. Blogiausias dalykas — nepastovumas vyriausybės Prancūzijoje, nes parlamente nėra vienos partijos daugumos. Rašant šias eilutes gauta žinia apie naują valdžios krizę Prancūzijoje. Tai jau bus 14-tas ministerių kabinetas nuo 1946:

(Nukelta į 2 psl.)

Atviras laiskas

Pone Redaktoriau,

"Australijos Lietuvių" š. m. sausio 14 d. Nr. 1 tilpo A. L. B. atstovų suvažiavimo, įvykusio 1951 m. gruodžio mėn. 29-30 d. d. Melbourne aprašymas, pasirašytas J. S. inicialais.

J. S., savo aprašyme, nežinia kuriais sumetimais prasilenkė su tiesa, kiek liečia rezoliuciją VLIKui. Jis rašo "...buvo pasiūlyta rezoliucija, kuria puolamas VLIKas, neturinti konkrečių taktų, nei pagrįstų kaltinimų, o ir pati rezoliucija buvo suredeguota neprimtina forma... Tuo būdu rezoliucija nebuvo priimta."

Kad tokiu aprašymu nebūtų klaidinama Australijos lietuvių visuomenė prezidiumo vardu pranešu, kaip iš tiesų su ta rezoliucija yra buvę.

Per balsavimą už rezoliuciją pasisakė 15 atstovų ir prieš ją 2 atstovai. Kiek atstovų susilaukė, t. y. nei už, nei prieš nebalsavo nebuvo net atsiklausta, nes susilaukusiųjų neturėjo jokios reikšmės rezoliucijos priėmimui ar atmetimui. Pagal A. L. B. Statuto 24 str. visi klausimai suvažiavime sprendžiami paprasta balsų dauguma, išskyrus paties statuto keitimą ar papildymą (42 str.). Gi už rezoliuciją pasisakė 15 atstovų, o tik 2 atstovai prieš ją, tad rezoliucija suvažiavimo yra priimta ir VLIKui pasiūsta.

Šia proga, pone Redaktoriau, siunčiu priimtos VLIKui rezoliucijos nuorašą ir prašau ją patalpinti Jūsų redaguojamame laikraštyje ir tada skaitytojai patys nuspręst, ar rezoliucijos forma tinkama ar ne, ar turėta ar neturėta konkrečių faktų, ar pagrįsti ar nepagrįsti kaltinimai.

Prūmkite mano gilią pagarbą.

(pas.) J. Valys

ALB Atstovų Suvažiavimo Prezidiumo Pirmininkas

Melbourne, 1952.II.26.

(REZOLIUCIJOS TEKSTAS)

Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui

Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos suvažiavimas, įvykęs 1951 m. gruodžio mėn. 29-30 dienomis, Melbourne, atkreipia ypatingą dėmesį į mūsų naikinamos tautos išlaisvinimą, suburiant ir suvienijant tam visus lietuviškus veiksmus.

Būdami neskaitlingi ir labai išblaškyti, turime visu rimtumu rūpintis kaip nors išlaikyti galimai tampresnį tautiečių tarpusavį ryšį ir didžiausią vienybę, nes visiems mums yra aišku, kad tik tai visi drauge glaudžiai ir nuosirdžiai sugyvendami bei dirbdami ir vieningai kovodami galėsime daugiausia atsiekti ir laimėti. Yra neabejotina ir būtina susitarti, suglausti visas gyvąsias tautos jėgas vienam darbui.

Šiaip žiūrėdami į VLIKą, mes trokštame jame matyti lietuviškosios vienybės konsoliduotoją ir vadovą.

Mes, A. L. B. Tarybos nariai, manome esant tikslinga:

- 1) Baigti partinius nesutarimus.
- 2) VLIKan įsileisti Mažosios Lietuvos atstovą.
- 3) Nedelsiant ratifikuoti susitarimą rugsėjo 2-12 dienomis pasirašytą su Nepriklausomos Lietuvos Diplomatinijos Šefu.
- 4) Rasti būdų bei priemonių sukurti glaudesnį kontaktą su visa orga-

PYLIMAS PRIEŠ...

(Atkelta iš 1 psl.)

metų. O tuo tarpu Prancūzija Vakarų gynybai yra pažadėjusi 12 divizijų.

Tačiau tikėsime, kad visi sunkumai bus nugalėti ir kad pylimas prieš raudonąjį marą augs ir stiprės ir galų gale jį sunaikins. C.

niznotai kovojančia lietuvių visuomenė.

(pas.) J. Valys
Prezidiumo Pirmininkas

REDAKCIJOS PRIERAŠAS.

Teisybės dėliai turime patvirtinti, kad "Australijos Lietuvių" bendradarbis, tvirtindamas, jog rezoliucija nebuvo priimta, visiškai nesuklaidino skaitytojų ir neprasilenkė su tiesa.

Nekalbėdami apie rezoliuciją iš esmės, turime skaitytojams paaiškinti, kaip ta rezoliucija buvo svarstoma.

Rezoliucija buvo pasiūlyta suvažiavimo eigoje daug aštresne forma, negu ji dabar skelbiama galutinėje savo redakcijoje. Pasiūlius šią rezoliuciją dalis atstovų nusprendė, kad jie jaučiasi neturį pakankamų įgaliojimų šią rezoliuciją, dėl jos politinio svarbumo, svarstyti. Šis klausimas (rezoliucija) turėjo būti iš anksto įrašyta į dienotvarkę, išsiuntinėta į apylinkes ir pirmiau apsvaistytą apylinkių susirinkimuose, kurie po to būtų įgalioję savo siunčiamus atstovus vienap ar kitaip dėl šios rezoliucijos pasisakyti. To reikalauja ALB Santyarkos Statuto 25 str., kuriame sakoma: "...Krašto Tarybos susirinkimo vieta, laikas ir svarstyti klausimai viešai skelbiami ne vėliau kaip 28 dienas prieš suvažiavimą." Kad šis klausimas nebuvo per menkas, rodo tas faktas, jog dėl jo sugaišta pusė viso suvažiavimo laiko.

Taigi, dalis atstovų, apsisprendę, kad jie neturį pakankamų įgaliojimų šį klausimą spręsti, atsisakė šį klausimą svarstant dalyvauti suvažiavime, skaitydami neturį mandato tam klausimui. Tokių buvo 28 atstovai iš 45 dalyvavusių suvažiavime. Tuo būdu suvažiavimas tam momentui pasidarė neteisėtas, nes neliko reikalingos daugumos ir suvažiavimas negalėjo bet kokią klausimo svarstyti. ALB Statuto 25 str. taip nusako suvažiavimo teisėtumą: "...Kvorumui reikalinga absoliutinės atstovų daugumos. Jos ne-

sant, po pusvalandžio susirinkimas įvyksta prie bet kurio atstovų skaičiaus, tačiau jis taria klausimus paprastą balsų dauguma". Ši pastaroji sąlyga nebuvo išpildyta ir suvažiavimas, likęs mažumoje, neturėjo teisės spręsti šį (ar kitą) klausimą.

Yra didelis skirtumas dalyvauti ir susilaukti nuo balsavimo ir nedalyvauti suvažiavime. Taigi, tie 28 atstovai ne susilaukė nuo balsavimo (kaip tvirtina Prezidiumo Pirmininkas p. Valys), bet atsiskaitė dalyvauti posėdyje ir suvažiavimas nustojo savo teisėtumo.

Balsavimą pravedus ir rezultatam paaiškėjus, atstovas teis. Juozas Žukauskas atsistojęs pareiškė, kad dėl anų atsisakusių dalyvauti atstovų laikyenos rezoliucija nepriimta. Replikuodamas jam prof. P. V. Raulinaitis, atstovavęs priešingą rezoliucijos autoriams nuomonę, pareiškė (cituojame iš atminties): "Sveikinu atstovą Žukauską atvirai ir drąsiai pareiškusį savo nuomonę". Kaip matote, ne tik AL bendradarbis buvo įsitikinęs, kad rezoliucija nepriimta.

Nei prezidiumas, nei kas nors iš atstovų nepaneigė šios p. J. Žukausko nuomonės, ir todėl suvažiavimas buvo tikras, kad rezoliucija nepriimta, kas iš tikrųjų ir buvo. Nusistebėti tenka, kad prezidiumas užprotokolavo, jog rezoliucija priimta, — tai prasilenkta su tiesa ir suklaidinta visuomenė.

Tačiau šis klausimas yra grynai teisinis, todėl būtų malonu, kad dėl jo savo objektyvią nuomonę pareikštų Lietuvių Teisininkų Draugija, kam mes mielai paskelbsime.

AL Redakcija, norėdama, kad mūsų skaitytojai galėtų susidaryti objektyvią nuomonę ir dėl pačios rezoliucijos esmės, prašo rezoliucijos autorius ir priešininkus pasisakyti, dėl ko tokia rezoliucija turėtų būti priimta ir dėl ko ne. Redakcija duos vietos dviem išsamiam šiuo klausimu straipsniui, pasirašytiems autorių, po vieną iš abiejų pusių.

EGIPTE NAUJA VYRIAUSYBĖ.

Pasitarimų dėl Suėso kanalo su anglais išvakarėse staiga atsistatydino Egipto vyriausybė, vadovaujama Aly Maher Pašos, ir karalius pavedė naują vyriausybę sudaryti Naguib Hilaly Pašai.

Vyriausybės pasikeitimas įvykęs spaudžiant amerikiečiams buvo numatoma, kad buvusioji vyriausybė pasitarimuose su anglais laikysis per kietai, todėl ji ir buvo pakeista nuolaidesne. Parlamentas suspenduotas nes daugumą jame turi kraštutinės nacionalistinės partijos, kurios galėtų pareikšti naujai vyriausybei nepasitikėjimą.

Atsistojus sukalbamesnei vyriausybei valstybės prūsųkyje, pasitarimai dėl Suėso kanalo gali būti daug sėkmingesni.

VYRIAUSYBĖS KRIZĖ PRANCUZIJOJE

Prancūzijos ministerių kabinetas, vadovaujamas Mr. Faure, atsistatydino, negavęs parlamente daugumos balsuojant naujo biudžeto įstatymo projektą, pagal kurį buvo numatyta pakelti mokesčius apie 15%. Pastangos sudaryti naują koalicinę vyriausybę kol kas nedavė vaisių.

Būdinga pažymėti, kad degolista (dešiniosios diktatūros šalininkai) šį kartą ejo kartu su komunistais. Ir vieni ir kiti yra prieš Prancūzijos dalyvavimą Atlanto Pakto tautų bloke, kuris organizuoja demokratines Vakarų jėgas prieš raudonąjį imperializmą.

Jeigu dabartinės krizės nepavyks radikaliai ir greitai išspręsti, tai grėsia ūkiškas Prancūzijos bankrotas, nes valstybės izdas visai tuščias.

— Sovietų Rusijos diplomatams Anglijoje apribotos laisvo judėjimo galimybės iki 25 mylių, skaitant nuo Londono centro. Tokį apribojimą numatoma padarys ir kiti Anglų Imperijos kraštai, o taip pat ir kitos vakarų valstybės.

Tai atsakymas į Sovietų Rusijos vyriausybės padarytus apribojimus Vakarų valstybių diplomatams.

PER PEKLIŠKUS MISKUS

(Tąsa)

Tarp tų kalnų įsiterpia kviečių dirvos, aukštoje žolėje pūpo palapinės, atrodo, pabėgėlių apgyventos, nes aplinkui auga kopūstai, agurkai ir net saulėgražos. Po to benzino tankai traktoriams girdyti, keletas namelių ir stotelė.

Vagonan įsiveržia keletas pagyvenusių moterų su vaikais, neša šokolado dėžutes, vaisių pintinėles, pieną, visa tai dovanoja vienuolėms, bučiuojasi, linki, o platformoje stovi katalikų kunigas ir mostaguoja nosine.

Po to, sakytum kas su šluota ima šluoti kalnus nuo pageležioklės vis tolyn į akiratį, paliekant neapripiamas auksines lygumas, toliuose miegančias sodybėles. Daiktais nukirsti, daiktais dar brandžias varpas vos benulauko kviečiai. Prie vienišų eukaliptų pokaitriu sugulė avelės, kvatodamos ore šauda kukabūros. Ir kad bent vienas žmogus ten pasimaišytų! Tas, kuris apsejo šias begalinės jūras. Nieko, nič nieko.

Bet neilgam šuniui dešra po kaklu! Sidabrinės Kometos ekspresą pamazėle vėl spaudžia į savo glėbį krūmai, kurie juo tolyn, tuo tankesni ir skurdėsi. Ir koks gi paskatinimas augti, kuomet šaknis reikia maitinti tikrai bergždžio smėlio davinu? Daiktais raudono, daiktais balto žvirgždo lopai vis plačiau vagiasi į susrios žolės kilimą. Ir nuo šiol važiavimas bus tikrai laipsniškas gamtos skurdėjimo liūdijimas.

Kartkartėmis išgyvename sensaciją: traukinys sustoja! Dairomės aplinkui ir matom lentų būdelę, net iešminė mašinerija lauke, nepri dengta nuo saulės. Išlipa vienas ke-

leivis, niekur nematyti sodybos, tik krūmekšliai ir garuojančiais nasrais dykuma.

— Vargšas, turės ilgai laukti tramvajaus! — palydi jį mūsų vagono juokdarys.

Krūmokšnių žemė gunkluojasi kerplėšomis, kurios lyg būtų apmautos plaukinėms kepurėmis, o vėliau ir tie patys šegžmynai gauburėliai menkėja, lieka tik tai niekas, lygumos apsilėlusios samanomis, džiusnoms žolelėms.

Akiratyje subaluoja vanduo, kurio tolimus krantus saugo čiurlioniškų medžių eilės.

— Ežeras? — klausiu kaimyną.

— Ne, tai tik medžiai, — šypteri.

Akių apgaulė. Greitai privažiuojam tas medžių rikiuotes pilkšvo smėlio jūrose, kurios saulei veikiant, atrodė tikru vandeniu. Už tų klaidinamų miškelių išsivarom į kopas, baltas, saulės išpraustas. Ir tame smėlyje keliolikos sieksnių protarpiais primėtyta lyg šieno kupečių Gaivinamai žalio šieno. Tai yra Dievo sodinti medeliai žemyn nukarusiomis virvelinėmis pynėmis, iš kurių nematyti nei stiebo nei šakų.

— O, čia taip ilgai nebus, — guodžia mane kaimynas, lyg susigėdęs šios dykumos, nuostabiai gražios, laukinės. Sakytum jis asmeniškai dėl to būtų kaltas.

Truputį ilgiau tęsėsi šios grožybės, negu jis manė. Vėliau įriedėjom į lygumas, kur jau vėl pasibasto eukaliptas. Šiose žemumose, prisiploję prie kimselių tokių svajingų spalvų pelkinės žolės, kad ir ne dailininką gali išmušti iš balno. Pasteliniai, prislopinti dažai be riksmo, be pro-

pogandos. Kiekvienas kimsas — naujas atšėšelis. Palšas, sėmas, sargas, bėras, žalias, derešas, dyklas.

— Tai jau Darlingo upės slėniai, neseniai buvo patving, — pastebi kaimynas, susižavėjęs mano susižavėjimu.

Emu porėlė netoli upės krantų nenoriai pasižiūrėjo pro petį į traukinį, ne dėl smalsumo, bet dėl triukšmo. Nedera Australijos paukščių karaliams jaudintis.

Netrukus perdundam tos upės tiltą. Vaga sureguliuota, vanduo melsvai muilinas.

— Labai puikus gerimui! — giria kaimynas, visas pagyvėjęs.

Ir drauge su juo visa dykuma pagyvėja: Už tilto purpo stotelė, keletas nameliokščių, pumpavimų pastatai, palapinės mūsų broliams gyventi ir, jeigu gerai būtų išsižiūrėję, tikrai būtų pamatę ir barą.

Nuo Darlingo upės iki Broken Hill per 70 mylių vėpso pikta, kerpėm ir pelėsiams apaugus dykuma. Jina dabar, bent pagelžkeliais, pilna gyvenimo. Birbauja sunkvežimiai, prismaigstyta palapinių, draikosi barakėliai, laksto pusnuogiai (ne iš vargo, bet dėl karščio) emigrantų vaikai, guli prie sienų atremti motociklai — slaviškų tautų pasididžiavimas. Šių nykybių eoninę ramybę pirmą kartą sudrumstė vandentiekio vamzdžių linijos statyba, kuri jau pasistūmėjusi per 60 mylių.

— Vandens, vandens! — sukepušiom lūpom šaukia Australija.

Bet visų balsingiausiai šaukia Broken Hill, viena sausiausių šio žemyno (kuris, tarp kit ko, panašus į sūdytą versienos kepsnį) vietų, o jon netrukus ir atvažiuosim, nes horizonte ima brėžtis kalnai ir pypkiauoti kasyklų kaminai.

Iš samanykščių traukinys piaunasi giliai skaptuotais bėgių loviais.

Australijos Liet. Bendruomenėje

ADELAIDĖS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Kovo 2 d. įvyko metinis Adelaidės lietuvių bendruomenės narių susirinkimas.

Susirinkimui pirmininkavo dail. Ant. Rūkštelė, sekretoriavo J. Vizbaras.

Pranešimą apie Valdybos veiklą padarė jos pirm. J. Lapšys. Savo pranešime pirmininkas pažymėjo, kad Valdybos santykiai su visais sanbūriais buvo artimi ir korektiški. Nors solidarumo mokesčio mokėjimas kiek pagerėjęs (sumokėjo per 100 asmenų iš 1300 suaugusių lietuvių Adelaidėje), bet vis dėlto jis nepakankamas. Savų namų statybos klausimas nepajudėjo, nes atskiros grupės neparodė tuo reikalu susidomėjimo. Apskritai, Valdyba dirbo daug ir sėkmingai, tik pirmininko žodžiais tariant kaip šeimininkės darbo vaisių nematyti nors ištisas dienas dirba, taip ir Valdybos — nėra ko konkrečiai parodyti.

Sugestijuodamas į ateitį pirmininkas nurodė, kad būtinas reikalas įsteigti Adelaidėje Lietuvių Kultūros Fondą ir praveisti lietuvių registraciją.

Izd. C. Petrikas savo pranešime nurodė, kad Valdybos piniginiai reikalai neblogi. Kasoje šiuo metu per £ 180. Valdyba paskyrė auką Vasario 16 Gimnazijai £ 16.

Rev. Komisijos pranešimą padarė P. Lukošius. Po trumpų diskusijų Valdybos veikla tvirtinama ir išreiškiamai jai padėka.

Į naująją Valdybą išrinkti Val. Zalkauskas, J. Puslys, G. Straukienė, J. Abromas ir Ant. Morkūnas. Kandidatais liko Kaz. Taparaukas ir Br. Lukavičius.

Į Rev. Komisiją: Kun. P. Jatulis, J. Kalvaitis ir B. Marmakonis.

Į Garbės Teismą: Vl. Požėla, Meč. Rudzenskas ir V. Linkevičius.

Tarybos nariais išrinkti: Pulgis Andriušis, Ant. Rūkštelė, J. Pyra-

gius, L. Garbaliuskas, J. Maželis, A. Gučius, V. Linkevičius, P. Kalvaitienė, A. Šerelis, Č. Zamoiskis, V. Čepiauskas, Kun. P. Jatulis ir Zalkauskas.

Buv. Valdybos garbei tenka pasakyti, kad ji sutvarkė vieną iš sunkiausių problemų — finansinę padėtį. Solidarumo mokesčių anksčiau gaudavo iš 20–30 asmenų, dabar gi jau sumokėjo virš 100 asmenų. Be to, žymios pajamos suorganizuotos ir iš kitų šaltinių.

Susirinkime dalyvavo 75 asmenys. Už atliktą darbą buv. Valdybai — pirm. J. Lapšui ir nariams: G. Straukienėi, C. Petrikui, V. Morkiui ir V. Januliui — priklausė ne tik susirinkime dalyvavusių, bet ir visos Adelaidės lietuvių bendruomenės nuoširdi padėka.

Dalyvis

BRISBANĖ

ALB Brisbanės skyrius minėjo 34-tąsias mūsų Nepriklausomybės metines.

Minėjimas pradėtas vasario 17 d. 10 val. pamaldomis, kurias laikė kun. tėvas Vytautas Balčiūnas ir pasakė tai dienai pritaikintą pamokslą. 3 val. po pietų Saint Petrick School salėje pradėtas minėjimas, į kurį susirinko nemažas tautiečių būrys — per 86 žmones.

Kartu su minėjimu Brisbanės lietuvių mišrioji **Kęstučio** skautų draugovė pirmą kartą turėjo sueigą, kuriai vadovavo draugininkas jūrų skautas A. Alčiauskas. Po to sekė minėjimas, kurį atidarė skyriaus pirmininkas S. Reutas trumpai apibūdinamas šios dienos reikšmę mūsų tautai. Pagerbus žuvusius buvo sugiedota "Marija, Marija", po to pakviestas prezidiumas. Paskaitą skaitė A. Alčiauskas. Po oficialios dalies sekė meninė dalis, kurią atliko skautai. Eilėraščių deklamavo M. Grigalavičiūtė, G. Reutaitė ir H. Butvydaitė, akordeonu pagriežė V. Loren-

Dalyvis

cas, be to, suvaidinta "Lietuva brangi" ir "Paslaptingoje zonoje".

Baigus minėjimą sugiedotas Tautos Himnas.

Dalyviai dėkingi draugininkui A. Alčiauskui daug darbo padėjusiam pravedimui meninės dalies.

S. Reutas

LAUNCESTONAS (Tas.)

Prieš metus laiko įsisteigusi Launcestono lietuvių apylinkė neliko gyvuoti tik ant popieriaus, bet, kiek sąlygos leidžia, stengiasi burti apylinkės lietuvius į vieną darnią sąjungą, kad svetimame krašte gyvendami neatšaltume savo lietuviškiems reikalams. Laikas nuo laiko renkames į mūsų tautos švenčių minėjimus. Apylinkės lietuvių nepraleido nei vienos tautinės šventės nesusirinkę, nešklauję paskatinių likti garbingais Lietuvių tautos sūnumis ir dūkromis. Taip ir šių metų vasario mėn. 16 dieną susirinkę iš beveik visų Launcestono apylinkių priklausančių vietovių minėjo savo tautos šventę.

Labai gražu, kad tautiečiai nepagalvėję savo ilgos kelionės vargų, klausė p. Vyt. Lazdausko paskaitos apie mūsų tautos garbingą praeitį, jos vargus, jos nepriklausomo laikotarpio klestėjimą. Mažieji tautiečiai Danutė Linkauskaitė ir Regina Krutulytė padeklamavo eilėraščių, o po pirmininko žodžio, padėkojus visiem už atsilankymą, visi buvo pakviesti vakarienei.

Minėjime dalyvavo ir svečių australų, kurie nors ir nesuprato lietuviškai, bet buvo atydūs ir įdomavosi mūsų tautiniais reikalais.

Apylinkėi vadovauja energingas jos pirmininkas Stasys Virbickas.

Dalyvis

ĮSTEIGTA MOTERŲ SEKCIJA

Kovo 1 d. įvyko Lietuvių Moterų Sekcijos prie ALB Adelaidės Apylinkės Valdybos steigiamasis susirinkimas. Susirinkimą atidarė ir įžangos žodį tarė ALB Adelaidės Apylinkės Valdybos pirmininkas p. Lapšys, nurodydamas plačią dirvą ir

svarbą sekcijos veiklos bei pažadėdamas paramą iš Valdybos pusės.

E. Reisonienė padarė pranešimą nurodydama tikslą ir kelius jam atsiekti.

Lietuvių Moterų Sekcija numato perimti socialinę veiklą. Padidėjus Bendruomenės narių skaičiui, padidėjo ir reikalas duoti užuomazgą ir socialinei globai.

1) Nemažas skaičius ligonių yra ligoninėse, ypač vienišų asmenų, kurių aplankymas bei suteikimas jiems moralės bei materialės paramos būtų vienas iš sekcijos užsibrėžtų uždavinių.

2) Nelengvos įsikūrimo sąlygos sunkiai slepia ypač senyvo amžiaus žmones, kurie dažnai jaučiasi lyg ir apsunkti bei nereikalingi, todėl jų aplankymas, jų atvežimas į sekmadienio pamaldas, į išskilmingus mūsų minėjimus būtų toliau vienu iš sekcijos uždavinių.

3) Sekcija taip pat numato ateiti į pagalbą šeimoms, ištikus kokiam sunkumui ar ligai, padėti namų ruošos darbu ir vaikų priežiūra motinai būnant ligoninėje ir pan.

Rateliai, sekcijos narių skaičiui augant, plėsis ir vis daugiau narių įtrauks į aktyvų darbą.

Rankdarbių rateliai, kurie susidės iš 5-7 narių artimiausioj apylinkėj numato vieną ar dvi valandas į savaitę susirinkti pas kiekvieną narį iš eilės ir paruošti reikalingų rankdarbių loterijoms bei savo salės papuošimui, taip pat suruošti jaunimui juostų audimo, kilimų audimo ir kitokių kurselius.

Susirinkimas išrinko sekcijos valdybą iš 3 asmenų (pirm. E. Reisonienė, izd. P. Kalvaitienė ir sekr. G. Straukienė), kurios valdybos uždavinys subendrinti visų ratelių veiklą, būti tarp jų tarpininku, vesti visas veiklos bei atsiskaitymo knygas, ir būti ryšininku su Apylinkės Valdyba.

Visos, kurios gali vieną antrą valandą savaitėje pašvesti bendruomenės darbui, prašomos įsijungti į tą darbą ir užsirašyti į sekcijos narius.

Lietuvių Moterų Sekcija

Šalimais tik akmuo, nuogas visam nuogume, be žolinėlio, įkepintas, jeigu perlietum vandeniu, imtų spjautyti siera.

Sidabrinės Kometos ekspresas, prasikalęs sau keliją tais įžanginiais slaitais, ilgai rangosi lyg galvosūkiu labirintais po slėnį, ieškodamas priėjimo į Broken Hill miestelį. Rodos, jau čia pat jisai, bet mes ir vėl sukam atgal, vėl priartėjam, ir vėl nieko nematyti, išskyrus didžiulį slėnį, kuris tiesiog paraližuoja norą gyventi: grynų grynutele raudona žemė be jokio augmenėlio, išnešioti grioviais, išvartyta skardžiais. O aplink tą raudoną slėnį plikas vainikas kalnų, kurie, atrodo, velnio nešti ir pamesti. Sakytum kas iš sterblės būtų papylęs didžiulių akmenų krūvas ir paskui pamiršęs sutvarkyti, vis atidėliodamas vėlesniam laikui.

Pradėda lašnoti. Keleiviai visu pilvu juokiasi.

— Per klaidą!

Taip ir buvo. Pagaliau, traukinys pataikė į vieną patogų tarpeklį ir įsmuko tiesiai Broken Hill stotelėn. Lietaus neliko nė padujų. Nors dangus apvilktas debesim, bet balkšva saulės spindulija vis tiek erzina akis, o pragarinis siaurės vėjas svilina gyvaplaukius.

Čia baigia ekspresas kelionę. Čia baigiasi ir N. P. Valijos geležinkelio bėgiai. Taksiai pergabena Adelaidės keleivius į kitą stotį, kur jau sėsime į Pietų Australijos traukinį ant naujų bėgių.

Liko apie valanda laiko. Beviltskas pasivaikščiojimas, pakinkliams prakituojuojant. Miestelis, kaip ir visi australų miesteliai, nieko atmintina neturi: vaisvandeniai, moteriški baltiniai vitrinose, barai. Šiuo metu (sausio 4) lyg išmiręs miestelis. Dar buvo nepasibaigę Kalėdų atostogos ir švino, cinko bei sidabro kasyklų darbininkai išvažinėję ilsėjosi. Tik

užkandinėse snaudžia prie ventiliatorių graikai, italai savininkai, musėms būbiant lūpų kampuose bei šnervėse. Kas nori greitai pralobti, važiuoja į Broken Hill. Kas nori šėšis mėnesius dirbti, o kitus šešis nieko nedirbti, važiuoja į Broken Hill. Atlyginimai požeminiams darbininkams dvigubai didesni, negu kitur. Čia, peklinių kalnų papėdėje, žmonės nieko kita neieško kaip prakaito, dusulio ir dieglių. Tam ir miestelis pritaikytas.

Vakare naujais bėgiais išrūkstame Pietų Australijon, lėkdami pietvakariuosna, staigiai perkūnijai skaldant kalnų akmenis, siautėjant vėjo sukuriams. Viso to triukšmo rezultatas — šnypštukas, keli vandens lašai. Ir po to vėl šutra.

Brėkstant, Terowe stotyje persėdam dar į vieną traukinį, kuris pasuks griežtai į pietus ir mus nuneš Adelaidėn.

— Kas čia, Pomeranija?

Visą langą pripildė neapmatomi šviesiai geltonos spalvos laukai, horizonte išeidami kalvomis, taip pat šviesiomis, žmogaus rankos pagerbtomis. Tik dangaus įsižeminimo linijoje smėkčioja medžių rikiuotės.

Kartais javų vandenynuose eukaliptų (ne, tai ne Pomeranija!) ramovės. Bet čia jie susodinti pagal virvę, kariškai, kaip baltas žmogus nori. Farmerių sodybos akmeninės, niekur nematyti cementinių "kiškio pietų" pirkelių. Tose beribėse dirvoje kviečiai tiesiog "auga maišais". Nukirsti, iškulti ir čia pat supilstyti į maišus, sužardytus stirtomis, laukiančius traukinio. Niekur gelžkeliais nemačiau erozijos pėdsakų — išvėpusių skardžių.

Vis būkštaudamas lauki, va, va, ir vėl suspaus tave replėmis šunkrūmiai, atsivers žiovilingi grioviai, raudonom žaizdom nusuogins žemė, pabirs triušiai iš landų.

Per penkias valandas baimė nepasivirtino, kol įšniokstėm Adelaidės priemiesčius. Ketvirtadienio vakare pradėta kelionė baigiasi šeštadienio rytą pusę dešimtos. Dvi naktys ir diena prie traukinio lango pačiuose sausio mėnesio karsčiuose.

Kas gi kitas gali rūpėti tuomet, kaip gera, vandeninga vonia!

Tai visa po kelių minučių gavau pas prietelius, priglaudusius mane savo bute, pačiame mieste centre. Ir, pagaliau, vanduo, vanduo, kurio taip ištroškusi Australija!

Taip iš pirmų žingsnių išokau Adelaidės tautiečių aplinkon.

Kaip gi ta Adelaidė atrodo sidniejiškiui?

Atsistokime arba sėskime ant suoliuko erdvoje Viktorijos aikštėje. Tai ir būsime pačiame Adelaidės centre, žaliame, linksmame. Miesto centras yra taisyklingų, plačių gatvių kvadratas, kurį aplinkui juosia sodų juosta, o už jos jau prasideda priemiesčiai. Iš širdies spinduliais eina tramvajų ir troleibusų (sidniejiškiui naujiena!) linijos. Jeigu adelaideiškiui reikia važiuoti 8 mylias, jis sako "oi, kaip toli!". Be to, Adelaidė išsistačiusi visišką lygumą ir nereikia čia vaikščioti keturpėsčia (kaip Sidniejaus kalnuose), galima pasiekti draugus paprasčia dvipėsčia (žinoma, išskyrus specialius atsitikimus, nepriklausomus nuo žemės paviršiaus).

Kaip Viktorijos aikštės, taip ir pagrindinių centro gatvių pastatai europiniai, jaukūs, plačios, medžiais apšodintos alėjos, o North Terrace šaunaus bulvaro šaligatviuose po medžiais suoliukai, promenadai. Tai puošnus valdinių rūmų, paminklų, parlamento, muziejų, bibliotekų, bulvaras, pilnas žalumo, miestiškas. Kaip pagrindinėse, taip ir šalutinėse centro, o taip pat ir priemiesčių gatvėse dar iki šiol nemačiau sidniejiš-

kių viena prie kitos sulipdytų žiurkinių.

Dar toliau į priemiesčius, kur stoties ir mūsiškiai, nemačiau nė vieno cementinių plokščių namo. Jie arba mūriniai arba akmeniniai, nereikia bijoti, kad vaikai, žausdami, nepaleistų akmenio ir nepramuštų sienoje skylės, o, ko gera, nepraskeltų laikraštį skaitančiam tėvui pakaušio. Neturėdamas dar pakankamai santaupų, vadinasi, porą kambarėlių su virtuve ir miesto valdybos netrukdomas, gali metų metus gyventi, kol prisilipdys antrą pusę. Ir tai kaštuos tą patį, ką Sidniejuje kaštuoja cementinis garažas, kuriame laikinai galima gyventi tik dvejus metus, ir kaip gyventi?...

Svetimšaliui butą gauti pas australus nėra sunkiau, kaip Sidniejū. Tačiau Adelaidėje, kaip iki šiol patyriau, yra žymiai daugiau šeimyninių lietuvių, gyvenančių pas australus, negu Sidniejū.

Adelaidės australai daug mandagesni, visuomet atsako į labą dieną, o jeigu pats pamiršti, tai tau primena. Darbų Adelaidėje nė kiek nemažiau, kaip Sidnėjū. Jeigu dar pastovi ant vienos kojos, visur gali klabenti ir po dešimties minučių jau būsi pasirašęs sutartį. Ypač daug žmonių trūksta gelžkeliams ir tramvajams (jie čia uždari, europiniai, ne sidniejinės retenybės). Gelžkeliai net išsirašė sau 400 vokietaukų. Pakankamai išgimnastikavus liežuvį, galima nesunkiai atsistoti prie raštininko stalo, gauti darbo pardavėju, buhalteriu (ir kalbos padoriai nemokant!) Baltakalnių lietuvių Adelaidėje jau visas būrys. Moterims, atrodo, čia daug daugiau progų, negu Sidnėjūje. Kalbos dar nemokančios ir turinčios namie prižiūrėti vai-

(Nukelta į 6 psl.)

English Section

TRUMAN'S DRAMATIC BROADCAST

APPEAL TO SOVIET AND CHINESE PEOPLE

Washington, March 4.

President Truman, in a dramatic broadcast today, appealed to the people of the Soviet Union and Communist China to force their rulers to drop the "senseless policy of hate and terror."

"There are no differences between us that cannot be settled if your rulers will turn from their policy and follow the principles of peace," he declared.

Mr. Truman spoke from the deck of "Voice of America's" powerful new floating transmitter, the Coast-guard cutter Courier.

Mr. Truman addressed his words especially to the people of China and Russia, reminding them how the United States went to their aid in World War II, when they were invaded by Nazi Germany and Japan.

"We helped them to save their countries," he said. "I want to say to these people today, as we said then — we are your friends."

"Today, the aggressive policies of your rulers are forcing us to arm to defend ourselves, but we cannot find in our hearts any hate against you," he added.

"We know that you are suffering under oppression and persecution."

"We know that if you were free to say what you really believe, you would join with us to banish the fear of war and bring peace to the earth."

"Your Government, with its news papers and radios, may try to make you believe that the United States is a hostile country, bent on war, but that is not true."

"I want you to know that our highest aim is peace and friendship — and an end to the horrors of war."

Mr. Truman said the future might look dark, "but let us have faith together that all peoples will one day walk in the sunlight of peace and justice."

He described the 5,800-ton Courier, with her 10 officers and crew of 80, as a valiant fighter in the cause of freedom.

"This vessel will not be armed with guns," he said. "It will carry a precious cargo — and that cargo is truth."

The Courier, is designed for moving quickly and easily to the coasts of Iron Curtain countries to relay broadcasts.

Thirty seven transmitters sent the President's message behind the Iron Curtain and to free nations in Europe, Latin America and the Far East.

His words were also translated into 45 languages and re-broadcast.

DRAMATIŠKAS PREZ. TRUMANO RADIO-PRANEŠIMAS KREIPIMASIS Į SOVIETŲ IR KINIJOS LIAUDI.

Vašingtonas, kovo 4 d.

Prezidentas Trumanas, savo šios dienos dramatiškame pranešime per radiją, kreipėsi į Sovietų Sąjungos ir Komunistinės Kinijos liaudis, kviesdamas priversti savo valdovus atsisakyti "kvailos neapykantos ir teroro politikos".

"Tarp mūsų nesą jokių skirtumų, kurių negalima būtų išspręsti, jeigu tik jūsų valdovai atsisakytų savo politikos ir norėtų taikos", pareiškė Prezidentas.

Ponas Trumanas kalbėjo nuo galingo "Amerikos Balso" naujo plaukiojančio siūstuvu, pakrančių apsaugos katerio Courier.

Prezidentas Trumanas savo kalbą skyrė pirmon eilėn Kinijos ir Rusijos liaudims, primindamas joms, kaip JAV-bės joms padėjo laike Antrojo Pasaulinio karo, kai jos buvo užpultos nacių Vokietijos ir Japonijos.

"Tada mes padėjome jums išgelbėti jūsų kraštus", jis pareiškė. "Šiandieną jums patiems aš turiu pasakyti tą pat, ką ir tada — mes esame jūsų draugai."

Šiandieną jūsų agresingi vadai privertė mus ginkluotis, kad apgintume patys save, bet savo širdyse mes negalime rasti jums neapykantos.

Mes žinome, kad jūs kenčiate priepauidą ir persekiojimus.

Mes taip pat žinome, kad jeigu jūs galėtute laisvai pasakyti tai, ką tikrai galvojate, jūs eitute kartu su mumis pašalinti karo baimę ir sukurti taiką ant žemės.

Jūsų vyriausybės, naudodamosi spauda ir radijo, bando jus įtikinti, kad JAV-bės yra nedrauginga valstybė siekianti karo, bet tai yra melas.

Aš noriu, kad jūs žinotute, jog mūsų aukščiausias idealas yra taika ir draugiškumas, o taip pat noras baigti karo siaubą."

Toliau Prez. Trumanas pareiškė kad ateitis gali būti tamsi, "bet visi turėkime viltį, kad vieną dieną visos tautos išeis į taikos ir teisingumo šviesą".

Jis pažymėjo, kad 5800 tonų Courier laivas su 10 karininkų ir 80 narių įgula bus galingas kovotojas už laisvę.

"Šis laivas nebus ginkluotas kanuolėmis. Jis gabens daug vertingesnį krovinį — tas kroviny yra t i e s a".

Courier yra greitas ir lengvas laivas, nesunkiai galįs pasiekti krantus valstybių, esančių už geležinės uždangos ir padaryti pranešimus.

Per 37 radio stotis Prezidento pranešimas buvo persiūstas anapus geležinės uždangos ir laisvoms tautoms Europoje, Lotynų Amerikoje ir Tolimuose Rytuose.

Prezidento atsišaukimas buvo išverstas į 45 kalbas ir pertransliuotas.

But the Courier's own 150,000-watt transmitter was silent. Officials did not dare turn it on.

It is so powerful that it could have drowned out commercial radio stations for hundreds of miles around.

Tačiau paties Couriero 150.000 wattų galingumo siūstuvus tylėjo. Tarnautojai jo nemėgino įjungti.

Siūstuvus yra tiek galingas, kad gali nuslopinti bet kokias komercines stotis daug šimtų mylių radijusu.

NEWS — NAUJIENOS

SEEKS DIVORCE FROM 12TH HUSBAND

NEW YORK.

A 39-year-old platinum blonde, Mrs. Betty Calamusa, petitioned for divorce from her 12th husband.

"Marriage is still a wonderful institution", she told reporters at Houston, Texas. "I love them when I marry them, but..."

Mrs. Calamusa has married two of her husbands twice. Her tally 12 marriages took 24 years to accomplish.

Mrs. Calamusa said the trouble was that her husbands had been good looking men who made a good living, "but they were all too jealous."

TITO'S NEW TRIESTE PROPOSAL

BELGRAD, March 2.

Marshal Tito proposed that the territory of Trieste be made a jointly administered free territory.

His proposal, reversing Yugoslavia's previous opposition to such an agreement, was made in an interview with the Yugoslav newsagency Tanjug.

It was Marshal Tito's reply to the demand made by the Italian Premier (Signor de Gasperi) at the NATO Council meeting in Lisbon last week, that the entire territory be returned to Italy.

Marshal Tito did not offer to abandon Yugoslavia's claims to that part of the territory it administers, nor did he ask Italy to abandon its claims.

But the plan he proposed, in effect would require each to drop the claim to sole title to the entire area.

Zone Plan

Under the provisions of the Italian peace treaty, Trieste was divided into two zones — Zone A, occupied by the US and Britain, and Zone B, occupied by the Yugoslavia.

The US, Britain and France announced, just before the 1948 elections in Italy, that they favored the return of Trieste to Italy.

That was before Marshal Tito broke with the Kremlin.

The Big Three pledge has been "sidetracked" ever since Marshal Tito began drifting toward the West.

Under the new Yugoslav proposal, the Governor of Trieste would be changed every three years, and appointed by the Yugoslav and Italian Governments alternately.

The Deputy Governor would be appointed in the same way, but he would be an Italian when there was a Yugoslav Governor, and vice-versa.

Marshal Tito also proposed that a citizen of a third Power be appointed by agreement to the post of Director of Public Security.

SKIRIASI SU DVYLIKTU VYURU

NEW YORKAS.

39 metų platinos spalvos plaukais blondinė ponija Betty Calamusa padavė prašymą dėl skyrybų su savo dvyliktu vyru.

— Vedybinis gyvenimas vis dėlto yra stebuklingas, — pareiškė ji reporteriams. — Aš myliu juos kai išteku, bet...

Du iš savo vyrų ponija Calamusa buvo vedusi du kartu. Jos dvylika vedybų užėmė 24 metų laikotarpį.

Ponija Calamusa pareiškė, esą nelaimė yra ta, kad visi jos vyrai, nors buvę gražūs, turtingi ir sugyvenami, tačiau visi jie buvę per daug pavydūs

NAUJAS TITO PASIULYMAS DĖL TRIESTO

BELGRADAS, Kovo 2 d.

Maršalas Tito pasiūlė, kad Triesto teritorija būtų valdoma bendrai kaip laisva teritorija.

Jo pasiūlymas, priešingas ankstesnei Jugoslavijos pažiūrai dėl tokio susitarimo, buvo padarytas pasikalbėjime su Jugoslavijos telegramų agentūros Tanjug atstovu.

Tai buvo Maršalo Tito atsakymas į Italijos premiero (Signor de Gasperi) reikalavimą, pareikštą pastarąją savaitę Lisabonoje NATO tarybos suvažiavime, kad Triesto teritorija turėtų būti grąžinta Italijai.

Maršalas Tito nesiūlė atsisakyti nuo Jugoslavijos pretenzijų į tą teritorijos dalį, kurią ji valdo, o taip pat jis nereikalavo, kad Italija atsisakytų savų pretenzijų.

Tačiau planas, kurį jis pasiūlė, ištikrųjų privers abi puses atsisakyti savų pretenzijų į šią teritoriją.

Zonų planas

Pagal taikos sutartį su Italija, Triestas buvo padalintas į dvi zonas: Zoną A, kuri buvo okupuota Amerikos ir Britanijos, ir į Zoną B, valdomą Jugoslavijos.

JAV-bės, Britanija ir Prancūzija prieš 1948 metų rinkimus Italijoje pareiškė, kad jos pritaria Triesto grąžinimui Italijai.

Tai buvo prieš Maršalo Tito nutraukimą ryšių su Kremlium.

Tačiau trijų didžiųjų pažadai buvo "primiršti", kai tik Maršalas Tito pasuko Vakarų link.

Pagal naują Jugoslavijos pasiūlymą, Triesto gubernatorius turėtų būti keičiamas kas trys metai ir skiriamas vieną kartą Jugoslavijos, kitą kartą Italijos vyriausybių.

Vice-gubernatorius būtų skiriamas tuo pat būdu, bet jeigu gubernatorius būtų jugoslavas, tai jis būtų italas ir atvirkščiai.

Maršalas Tito taip pat pasiūlė, kad atskiru susitarimu trečios valstybės pilietis būtų paskirtas viešojo saugumo direktorium.

LEARN ENGLISH—MOKYKIMES ANGLISKAI

NEW EASY LESSONS FOR BEGINNERS

RADIO PROGRAMME
"FOR NEW AUSTRALIANS"
BROADCAST BY THE AUSTRALIAN BROADCASTING COMMISSION

Saturday, 15th March, 1952.

In this broadcast lesson Mary, John and Paul will teach you how to use very simple sentences. If you begin with this broadcast you will learn English very quickly.

Here is a part of the broadcast. When you listen you will see that this is an easy way of learning English.

PAUL: Where is the car, John?

JOHN: It's at home. It must go to a garage.

MARY: Will you put it in a garage to-day? Can we go to the sea to-morrow?

JOHN: Oh yes, Mary... it's not very bad.

PAUL: Listen, John. I will come and look at the car...

JOHN: But can you fix cars, Paul?

PAUL: Of course. I'm a mechanic.

JOHN: A mechanic! That great!
MARY: Then we will all go to the sea to-morrow. It will be a lovely day.

Saturday, 22nd March, 1952.

MARY: Are you washing socks, Paul?

PAUL: Of course! I always wash my socks.

MARY: But that water is too hot! Of course it's too hot. I'll put some cold water in it.

PAUL: Thank you.

MARY: You must not wash socks in very hot water. Look at this sock! It's too small!

JOHN: It's a baby's sock!

PAUL: Yes, all my socks are too small now.

MARY: How many socks are there, Paul?

PAUL: There are twenty seven socks.

MARY: Thirteen pairs — and one sock!

PAUL: A pair of socks? Is that two socks?

JOHN: Yes, Paul.

...This is only a small part of the Radio Lesson. You can see that it is an easy and entertaining way of learning English.

You can have a Radio Booklet posted to you each month by writing to:

The Commonwealth Office of Education,
Box 3879, G. P. O.,
SYDNEY

If you listen to a Metropolitan Station you will hear this broadcast every Saturday at 12.45 p. m. — 1 p. m. Country Stations (and Perth) broadcast the programme at 7 a. m. — 7.15 a. m. There is a similar programme every Sunday at 7.45 a. m. — 8.15 a. m. (South Australian Stations at 7.15 a. m. — 7.45 a. m.)

You may also obtain information about Continuation Classes and Correspondence Lessons from this address.

The Radio Booklets are free and contain Broadcast Programmes in the form of English Lessons.

NAUJOS LENGVOS PAMOKOS PRADEDANTIEMS

RADIO TRANSLIACIJA
'NAUJIESIEMS AUSTRALAMS'
TRANSLIUOJA AUSTRALIJOS
RADIO TRANSLIACIJŲ KOMISIJA

Šeštadienis, kovo 15 d.

Šioje transliuojamoje pamokoje Marytė, Jonas ir Povilas jus išmoks, kaip vartoti paprastus angliškus išsireiškimus. Jei pradėsite šią pamoką, tai jūs išmoksitė anglų kalbą labai lengvai.

Čia yra tik transliuojamos pamokos dalis. Klausydami jūs įsitikinsite, kad tai yra lengvas būdas išmokyti angliškai.

POVILAS: Jonai, kur yra automobilis?

JONAS: Jis namie. Jis turi būti pastatytas į garažą.

MARYTĖ: Ar tu nori pastatyti jį į garažą šiandien? Ar mes galėtume važiuoti rytoj prie jūros?

JONAS: O taip, Marytė... tai ne taip bloga.

POVILAS: Klausyk, Jonai. Aš einu ir patikrinsiu automobilį.

JONAS: Bet ar tu, Povilai, gali sutaisyti automobilį?

POVILAS: Aišku. Aš esu mechanikas.

JONAS: Mechanikas! Puiku!

MARYTĖ: Tokiu būdu rytoj mes visi važiuosime prie jūros. Bus puiki diena.

Šeštadienis, kovo 22 d.

MARYTĖ: Ar tu, Povilai, plauni kojines?

POVILAS: Aišku! Aš visada plaučiu savo kojines.

MARYTĖ: Bet vanduo perkarštas! Aišku, perkarštas. Aš įpilsiu kiek šalto vandens.

POVILAS: Ačiū.

MARYTĖ: Kojinių negalima plauti labai karštame vandenyje. Pasižiūrėk į šią kojinę! Ji pasidarė per maža.

JONAS: Tai juk vaiko kojinė!

POVILAS: Taip, mano visos kojinės dabar permažos.

MARYTĖ: Kiek tai kojinių, Povilai?

POVILAS: Tai dvidešimt septynios kojinės.

MARYTĖ: Trylika porų ir dar viena kojinė.

POVILAS: Ar pora kojinių? Ar tai dvi kojinės?

JONAS: Taip, Povilai.

Tai tik maža radio pamokos dalis. Jūs matote, kad tai lengvas ir įdomus būdas mokytis anglų kalbą.

Jūs galite gauti Radio Knygelę paštu rašydami šiuo adresu:

The Commonwealth Office of Education,
Box 3879, G. P. O.,
SYDNEY

Jei jūs klausysitė Metropolitinos radio stotį, jūs girdėsitė šią transliaciją kiekvieną šeštadienį 12.45 — 13 val. Provincijos stotys (i. Perthes) transliuoja programą 7 — 7.15 val. Tokia pat programa būna kiekvieną sekmadienį 7.45 — 8.15 val. (Pietų Australijos stotys 7.15 — 7.45 val.)

Šiuo adresu jūs galite taip pat gauti informaciją apie nuolatines anglų kalbos klases ir korespondencines pamokas.

Radio Knygelė siunčiama nemokamai ir talpina radio programas anglų kalbos pamokų formoje.

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Commonwealth Office of Education,
Box 3879, G. P. O., SYDNEY

Please send me:

Information about the Evening Classes.....

Free Correspondence Lessons

Free Radio Lessons

Surname Christian Name.....

Address

State

My native language is -

HUMOR — JUOKAI

THE BITTER TRUTH

Plain Woman (wishing to have her portrait painted): Do you guarantee satisfaction?

Artist: No, madam; I only paint likenesses.

* * * * *

Gentleman Crook: Pardon me, sir, but haven't I held you up before?

Weary Victim: Well, the gun looks familiar, but I've forgotten the face.

* * * * *

Mother: Billy, your music teacher is waiting for you in the sitting-room. Are your hands clean?

Son: Yes, mother.

"Have you washed your ears?"

"Well, I've washed the one that'll be next to him."

* * * * *

POULTRY HINT

Two Essex hens were stung by bees. Within half hour one had laid three eggs, the other two.

* * * * *

THE RETORT

An unknown young man sent the great Dumas the manuscript of a play he had written, and proposed that they collaborate in the work. Dumas, very much incensed at the nerve displayed by the youth, returned the play accompanied by a curt note.

"How dare you, sir," wrote Dumas. "Propose to yoke together a horse and an ass?"

By return post he received a reply. "How dare you, sir, call me a horse?"

The retort so pleased Dumas that he again communicated with the young man and asked him to send his play for reading.

* * * * *

ŽIAURI TIESA

Stora moteris (užsakydama savo portretą): Ar tamsta garantuoji, kad paveikslas bus patenkinamas?

Dailininkas: Ne, ponija; aš piešiu pagal originalą.

* * * * *

Ponas Crook: Dovanokite, pone, bet ar aš nesu tamstą sulaukęs anksčiau?

Nelaiminga auka: Taigi, šautuvas būtų lyg ir tas pat, tik veido neprišimenu.

* * * * *

Motina: Billy, tavo muzikos mokytojas laukia tavęs salione. Ar tavo rankos švarios?

Sūnus: Taip, mama.

— O ausis ar išsiprausei?

— Taip, vieną nusiprausiau — kuri bus atkreipta į mokytoją.

* * * * *

ĮTAKA PAUKŠČIAMS

Dvi Essex vištos buvo įgiltos bičių. Per pusę valandos viena padėjo tris kiaušinius, o antra du.

* * * * *

ŠAMOJUS

Nežinomas jaunas vyrukas pasiuntė garsiajam rašytojui Dumas savo parašytą vaidinimui rankraštį ir pasiūlė bendradarbiauti.

Dumas, sunervuotas jaunuolio akiplėšiškumu, rankraštį grąžino su trumpa pastaba:

— Kaip tamsta, pone, drįsti, — rašė Dumas, — pasiūlyti kartu sukinkyti arkli ir asilą?

Netrukus jis gavo atsakymą:

— Kaip tamsta, pone, drįsti vadinti mane arkliu?

Šis šamojus taip patiko Dumas, kad jis vėl parašė jaunuoliui laišką prašydamas grąžinti rankraštį, kad jį perskaitytų.

* * * * *

At the sea...

Tėvynės ilgesys...

mažiesiems

Redaguoja Teta Rūta

KARALAITĖ IŠ RANKŠLUOSČIŲ, ŠEPEČIŲ IR ĮNAGIŲ DVARO (liaudies pasaka)

drevės viską sudėjo atgal, o pati ap-

Kitą kartą gyveno karalius, kuris turėjo tokią gražią žmoną, jog gražesnės visame pasaulyje nebuvo, o susilyginti su ja tik jos dukterė tegalėjo. Bet vieną dieną ėmė karalienė ir numirė. Karaliui buvo baisiai liūdna be žmonos, ir jis išsiuntė pasiuntinius į visas šalis, kad surastų jam antrą žmoną, — tokią pat gražią, kaip ir pirmoji karalienė. Ilgai važinėjo pasiuntiniai, bet tokios gražuolės nerado. Tada karalius paskelbė: "Už mėnesio kelsiu vestuves su savo dukteria." Išsigando karalaitė, ėmė verksti, bet karalius žodis kietas — pasakė, kaip kirviu nukirto. Tada karalaitė ėmė derėtis: "Padovanok man, tėveli, rūbus ir karietą, kad šviestų kaip mėnulis ir kad viskas į riešuto kevalą sutilptų, tada aš už tavęs tekėsiu." Karalius sušaukė visos karalystės meistrus ir siuvėjus ir įsakė jiems viską padaryti per mėnesį laiko. Dirbo meistrai dieną ir naktį, ir po mėnesio karalaitė gavo mėnulio rūbus ir karietą. Nustebo karalaitė ir sako: "Dabar padaryk man rūbus ir karietą, kad šviestų ir blizgėtų kaip saulė". Vėl sušaukė karalius meistrus ir davė jiems du mėnesius laiko. Meistrai sušaukė visus gizelius ir dirbo visi suplukę dieną ir naktį, bet po dviejų mėnesių rūbai ir karieta buvo padaryti. Ir vėl viskas sutilpo į riešuto kevalą. Tada karalaitė ir vėl sako: "Dabar padaryk man žvaigždžių rūbus ir karietą ir aš jau daugiau neprašysiu". Ir vėl karalius sušaukė meistrus ir leido jiems dirbti tris mėnesius. Meistrai pasitelkė visus gizelius ir visą dvarą ir visi nevalgę nemigę dirbo tris mėnesius ir padarė karalaitę rūbus ir karietą. Išsigando karalaitė ir galvoja, kaip čia dabar nužėsti laiką. Ir sako: "Dabar, tėveli, tikrai paskutinis prašymas: pasiūk man kailinius iš tūkstančio įvairių žvėrių kailiukų ir tada kelsim vestuves". Suraukė karalius kaktą ir sa-

ko: "Na gerai, bet čia jau paskutinis tavo prašymas". Paskui jis sušaukė tūkstantį medžiotojų ir liepė kiekvienam nušauti po skirtingą žvėriuką. Ir davė jiems tris dienas laiko. Kai medžiotojai grįžo, tuoj kibo į darbą kailininkai ir siuvėjai ir per savaitę pasiuvo karalaitę apsiaustą iš tūkstančio įvairių kailiukų. Dabar jau karalaitė nebuvo kaip beatsikalbėti, ir karalius įsakė ruošti baliui. Bet naktį prieš vestuves karalaitė pasiėmė tuos tris riešuto kevalus su naujaisiais drabužiais, apsiliko paprastais rūbais, apsiautė naujaisiais kailiniais ir pasikinkusi arkli į aplūsusį vežimelį, išvažiavo į kitą karalystę.

Nuvažiavusi į kito karaliaus dvarą ji nuėjo tiesiai į virtuvę ir klausia: "Ar neturite man kokio darbo?" "Gerai", atsakė vyriausias virėjas, "galėsi puodus šveisti". Taip ta karalaitė ir gyveno ten puodus šveisdama, o kad ji vis su tais savo kailinėliais būdavo, tai ją visi praminė Žvėrele. O tuos tris riešuto kevalus ji nunešė į mišką ir paslėpė medžio drevėje.

Vieną dieną karalius kėlė balių. Karalaitis nusiprausė prieš balių, gi žiūri rankšluosčio nėra. Žvėrelė prisėkusi ir padavė jam rankšluostį. Kai karalaitis pamatė, kokias ji visa suodina nuo puodų, jis trenkė jai tą rankšluostį į veidą ir sušuko: "Kaip tu drįsti tokia murzina į kambarį ateiti! Kad aš tavęs daugiau nematčiau."

Kai jau balius prasidėjo, karalaitė nusiprausė ir nubėgusi prie drevės išėmė riešuto kevalą su mėnulio drabužiais ir karieta. Tuč tuojau atbėgo žirgai, įsikinkė į karietą, ir karalaitė nuvažiavo į balių. Vos tik ji įėjo pro duris, tuoj pats karalaitis pribėgo prie jos ir pakvietė šokti. Jinai jam baisiai patiko, ir jis klausinėjo, iš kur ji y.a. "Aš esu iš Rankšluosčių dvaro", atsakė ji, bet daugiau nieko nepasakojo. Baliui baigiantis ji pabėgo iš rūmų ir nuvažiavusi prie

sivilko vėl kailinėliais ir, išsisuodinus veidą, nuėjo į virtuvę.

Karalaitė taip ta nepažįstama mergaitė patiko, kad jis vis prašė tėvą ir vėl kelti balių. Tai po mėnesio karalius ir vėl pakėlė balių.

Karalaitis prieš eidamas norėjo dar batus pablizginti, gi žiūri — nėra šepečio. "Atneškit greičiau šepetį!", šuktelejo jis, o Žvėrelė netoli buvo tai jam ir padavė šepetį. Karalaitis baisiai supyko ir sušukęs: "Aš tau sakiau, nesimašyti man po akių!", trenkė jai šepetį po kojų.

Baliui prasidėjus, karalaitis nė su viena nešoko, o vis laukė tos panelės iš Rankšluosčių dvaro. O karalaitė atvažiavo visa spindėdama auksu kaip saulė, tai karalaitis nė nepažino, kad čia ta pati, bet jinai jam dar labiau patiko, negu pirmoji. "Iš kur tu esi?", paklausė jis. "Aš esu iš Šepečių dvaro", atsakė karalaitė, ir jie visą laiką kartu šoko. Bet balių baigiantis karalaitė ir vėl dingo ir, palikusi drevę saulės rūbus, apsiautė kailinukais ir grįžo į virtuvę. "Kur tu vaikiojies?", šokosi ant jos įpykęs virėjas. "Žiūrėk, viso balius nešveisti puodai stovi! Jei dar kartą taip padarysi, apskūsiu karaliui". Karalaitė nieko neatsakė ir ėmė šveisti puodus.

Po mėnesio karalius ir vėl kėlė balių. Karalaitis grįžo iš medžioklės ir įėjęs pro duris ėmė šaukti: "Kur tarnai? Kodėl niekas mano įnagių nepriima?" Žvėrelė išgirdus išbėgo iš virtuvės ir norėjo karalaitiui patarnauti, bet jis supykęs sviedė įna-

gius į ją ir sušuko: "Ir vėl tu man čia painiojies, biaurybe!"

Bet kai balius prasidėjo ir karalaitė įėjo visa spindėdama deimantais kaip žvaigždėmis, karalaitis jos nepažino. Jis tuoj prie jos priėjo ir visą laiką buvo su ja. Ir vėl jis klausė, iš kur ji atvažiavo, o karalaitė atsakė "Iš Įnagių dvaro."

Karalaitis jai padovanojo savo žiedą ir nutarė šį kartą gerai daboti, kad ji nepabėgtų. Tai karalaitė ir negalėjo pabėgti, o turėjo būti, kol balius visai pasibaigė. Bet jau tada buvo per vėlu jai persirengti, tai ji ant žvaigždžių rūbų apsiautė kailinukus, išsisuodino veidą ir nubėgo į virtuvę.

Virėjas, kai ją pamatė, ėmė baisiausiai bartis ir norėjo ją primušti. Kaip jis griebė jai už kailinių, tie prasiskleidė ir pasirodė puikiais rūbais, net visa virtuvė nušvito. Tuoj virėjas nuvedė ją pas karalių parodyti. Karalaitis, iš tolo pamatęs Žvėrelę, labai supyko, bet kai ji nusimetė kailinukus, tai taip nustebo, kad net žado nustojo. "Kas tu esi?" paklausė jis, "ir iš kur tu gavai mano žiedą?" "Aš esu karalaitė iš Rankšluosčių, Šepečių ir Įnagių dvaro", atsakė karalaitė ir tuoj paėmusi vandens nusiprausė veidą ir rankas. Tada karalaitis ją atpažino ir labai atsiprašė.

O po savaitės jie pakėlė tokias vestuves, kokių ta karalystė iš viso dar nebuvo mačiusi. Ir aš ten buvau, midų vyną gėriau, per barzdą varvėjo, burnoj neturėjau.

Redaguoja V. ČEPLIAUSKAS

LIETUVIS PRANAS MIKULIČIUS PIRMAUJA AUSTRALIJOS RINGE

Neseniai mūsų spaudoje buvo trumpai paminėtas lietuvis boksininkas Pranas Mikus, laimėjęs Viktorijos valstijos pusvidutinio svorio čempionatą. Šiuo laimėjimu P. Mikus atkreipė plačios australų ir neaustralų visuomenės dėmesį, o australų boksininkų tarpe sukėlė rūpesčio. Australų spauda jo laimėjimą ypatingai vertina ir palankiai aprašo. Eilė australų laikraščių įdėjo laimėtojo kovos nuotraukų, pažymėdami, kad tai esąs lietuvis, duodas vilčių boksininkas.

Puikios atletinės sudėties, šatenas, pilkai melsvos spalvos malonaus žvilgsnio, vidutinio ūgio, 10,5 st. svorio, atviro ir nuoširdaus būdo, gerai pažįstamas melburniškių lietuvių, vos 23 metų Pranas Mikuličius, kilęs iš Kauno, didžiuojasi būdamas lietuviu.

Kaip ir dauguma mūsų, Pranas atvyko Australijon prieš trejetą metų iš Vokietijos, o gimtąjį Kauną buvo priverstas palikti 15 metų amžiaus. Jisai yra vienas tu komunisto ir karo aukų, kurios ir šiandien nesusižino su tėvais, giminėmis ir artimaisiais, kurie geležine uždanga atkirsti nuo tėvynės gyvena pasaulio toliuose.

Dar bebūdamas Vokietijoje Pranas įstoja lietuvių kuoposna, prie U. S. armijos. Čia susidomėja boksu ir pirmą kartą užsideda bokso pirštines. Jaunuolio jėga ir patvarumas skatina jį į ringą.

Patekęs Australijon paskiriamas į Gibsborne, apie 35 myl. nuo Melbourne, miškų darbams. Metus laiko jisai kerta kietuosius eukaliptus, po to patenka į Melbourne (čia dabar dirba fabrike kaip mašinų mechaniko padėjėjas), kur bokso pasaulio vartai platus ir kelias prieinamas į

ringą. Čia susitinka buvusį Australijos pusv., vid. ir sunkaus svorio čempioną Ambroze Palmer, pasiduooda jo treningui ir mokosi bokso imantrumo. Geležinės sąlygos, kaip sako australų spauda, Pranas atkreipia bokso žinovų dėmesį jau pirmuose pasirodymuose. Dar vos tik 10 kovų praktikos mūsų jaunas boksininkas poruojamas su jau žinomais boksininkais. Na, ir neilgai delsus suporuojamas su Viktorijos valstijos čempionu Grevile ir 15 roundų kovoje nuvainikuoja savo priešą.

ŽIUROVAI APMĖTO PINIGAIS RINGA

Kaip ramus Pranas kasdieniniam gyvenime, taip niekuo nepalaužiama jo kovos dvasia ringe. Ir sunkiausiuose kovos momentuose jisai pasilieka nuoširdžiai atviras, niekad nevengia kovos, bet visad yra aktyvus puolėjas ir taisyklių dabojojas. Jojo solidus laikymasis, elegantiškas išėjimas kovon, graži kova ir sąžiningas dabojojas taisyklių žiurovus taip įaudrina, kad jie nebeištenka aplodismentais, ovacijomis, bet, kovai pasibaigus, ringą apmėto pinigais.

Ypatingai elegantiškai Viktorijos pusv. svorio bokso čempionas išėina kovon. Šiam titului išsikovoti rungtynės buvo 15 roundų ir visus 15 kartų Pranas ėjo vienodai puikiai, nežiūrint, kad 7-m rounde žiauriai prakirsta kairioji akis smarkiai kraujuoja.

DIDŽIULĖ SENSACIJA

Sausio 11 d. Melbourne stadiume 12-os roundų kovai susitiko Pranas Mikuličius, jau tituluotas pusv. sv. bokso čempionas su Jimmy McIvor, N. Zelandijos to pat' svorio čempionu.

Šisai Prano priešas yra Anglų imperijos bokso mėgėjų olimpiados aukso medalio laimėtojas, neseniai

PER PEKLIŠKUS...

(Atkelta iš 3 psl.)

kus, čia gali dirbti keturias valandas į dieną (2 — rytais, 2 — vakarais). Spaudoje skaičiau paieškėjimus moterų, kurios sutikty dirbti 3 valandas perdien. Nebemekenančios, bet jau pakankamai kalbančios moterys įsirengia mašininkėmis, pardavėjomis, kontoristėmis.

Kaip ten bebūtų, tačiau bendruomeninis lietuvių gyvenimas, palyginus su Sidniejumi, čionai yra kur kas veiklesnis ir sėkmingesnis.

Kur priežastis?

Maži atstumai, menininkų gausra, veikėjų energija.

Adelaidė mažiausias iš trijų Australijos didmiesčių. Centre tautiečiai susisiekimui vartoja savo kojas. Sekmadeniais bažnytėlės varpas sušaukia šimtus lietuvių. Kur begyventų, ką beveiktų per savaitę, bet sekmadeniais tautiečiai, žiūrėk, ir besipulkuoja šventoriuje, parapijos salėje derasi knygas, laikraščius, politikuoja, renka valdžias, steigia skautus, menininkai repetuoja. Šeštadieniais prie bažnyčios dirba lietuviška mokykla, energingai (p. Kalvaitienės) vedama. Kas neturi visuomeninių polinkių, čia po pamaldų mainosi pypkėmis, bėdavoja, giriasi, apšneka darbus ir bosus. Parapijai vadovauja veiklos žmogus, populiarus kunigas (dr. Jatulis). Pamaldose

gražiai pagieda, ne taip sau "iš atminties", bet gerai susirepetavę lietuvių.

Lietuviai menininkai — nuolatiniai P. Australijos radiofono bendradarbiai. Smuikininkas Matiukas, dainininkė-pedagogė Binkevičiūtė-Gučiuviene, Rūksteliene, Vasiliauskienė, Zdanavičius su oktetu, Šimkus su choru. Dail. Rūkstelė, Marčiulionis, Milaknis, — vis tai žmonės, kurių dėka australų visuomenė negali per daug pykti ant mūsų. Tai — nepilno pusmilijonio miestas, kur kiekvienas nusičiaudėjimas greitai nugirstamas, o iki šiol australai nieko blogo apie lietuvius nenugirdo. Nenuostabu, kad ir darbo ieškant, malonu pasisakyti savo tautybę, nes tas pasisakymas darbdavio kaktoje nesukelia raukšlų.

Štai dėl ko aš pirkau sausio pradžioje bilietą, važiauvau per peklinius kalnus, ir nesigailiu. Tautiečių neagituoju, bet linkiu ypač šeimyniniams žmonėms, dar Sidniejūį neįsikūrusiems, atkreipti akis į šitą šaunų Australijos miestą. Sidniejaus priemiesčiuose, per 20 mylių įsikūrusi lietuvių šeima su vaikais yra nurašymas į piktmiško knygas, naujas akmuo į vandenį. Adelaidė (ir kiti mažesni miestai) dar gali pagelbėti. Aš nevarau propagandos, bet rašau, ką mačiau savo akim, ką čiu-pinėjau savo rankom.

Pasaulio Lietuviu Bendruomenėje

ITALIJOJE

Tarptautinis Universalinės Kultūros Komitetas, įsteigtas prie Romos universiteto, sausio 21 dieną posėdy Prancūzijos Akademijos rūmuose išrinko min. S. Lozoraitį savo prezidiumo nariu. Italijos užsienio reikalų ministerijos atstovas, buvęs pasiuntinys Lietuvoje bar. Di Giura, ta proga paėmė žodį, išskeldamas didelį lietuvių tautos vaidmenį plečiant bei ginant Vakarų kultūrą Rytų Europoje ir pabrėždamas dabartinę sunkią Lietuvos padėtį. Min. Di Giura sveikino Lozoraitį išrinkimą ir prisiminė savo bendradarbiavimą su juo kaip su Lietuvos Užsienio Reikalų Ministeriu. Tarptautinio Universalinės Kultūros Komiteto uždavinys yra nustatyti ryšius tarp įvairių tautų kultūros atstovų ir prisidėti prie gilinimo kultūros kaip priemonės ginti žmogų nuo pavergimo ir barbarijos. Komiteto pirmininkas yra Romos universiteto rektorius prof. Cardinali, o garbės pirmininkas — buvęs Italijos ministeris pirmininkas Orlando.

J. A. V-bėse

Į centrinės vasario 16 d. iškilmes New Yorke pakviestas gubernatorių Smith, miesto burmistras ir visa eilė kitų įžymių pareigūnų.

Bostone buvo suaukta rajoninė socialdemokratų konferencija, kurioj pranešimą apie Lietuvos laisvinimo darbus padarė VLIKo narys, 1905 metų Seimo dalyvis, parašęs 1918 m. vasario 16 d. deklaraciją, prof. J. Kaminskas, o K. Bielinis —

perėjęs į profesionalus ir jau spėjęs vainikuotis N. Zelandijos čempionu. Be to, jisai pr. metais knok-autu paguldęs žinomą Queenslandietį Max Chinner. McIvor bokso praktika 69 kovos, jisai vadinamas "Clever Specdy" boksininku, žinomas kaip puikus technikas, niekad nepralaimėjęs knok-autu. Šį susitikimą spauda plačiai aprašo jau išvakarėse, laikydamas McIvor favoritą 2/1.

To vakaro Melbourne stadiumo svarbiausioji programos dalis ir buvo kalbama kova. Kaip paprastai, pirmojo kovos minutė abu boksininkai žaibiškais judėjimais taria vienas kitą. Zelandietis užima centrinę poziciją, tačiau neilgam, nes P. Mikuličius smarkiai jį puola, McIvor atsigauna ir pereina į priešpuolį, bet kaip tik dabar Pranas pekliskai užatakuoja dešinėsios "dvigubais" pri spaudžia priešą prie virvių ir abiem pirštiniem paleidžia aukštą (į galvą) smūgį audrą, suardo gynimą ir Mc Ivorą priploja prie grindų. Didžiulė staigmena: N. Zelandijos čempionas pirmame runde guli! Teisėjui sušaukė 8 atsikelia ir tęsia kovą, tačiau vien vilkdamas laiką, akyliausiai saugodamasis gelbstisi pertraukos gongu. Nors Pranas dar pasiūčia seriją smūgių, bet dėl atsargumo nudelsia laiką ir turimą laimėjimą nespėja išbaigti.

Antrame ir kituose rounduose Pranas yra ringo viešpats, vienok prieš puikus sugebėjimas ir patirtis apsaugo jį nuo lemiamo smūgio. Mc Ivorui pavyksta užgauti Prano dar ne visai užgijusį antakį. Kad ir kraujuo, ančia akimi, Pranas Mikuličius kovingumo nepraranda: 5 runde labai stipriai ir vykusiu smūgiu sušaldo priešą kairę ausį. Vyksta abipusė kraujuota kova. Dar kartą Mc Ivor 9 runde pereina į puolimą, tačiau Pranas atsigauna savo kairiaja. 10-tą runde mūsiškis vėl smarkiai atakuoja priešą, kuris dar sąmoningai ginasi, bet vienuoliktame runde Pranas jį galutinai pakerta, paleisdamas nepaliaujamą smūgių lietų. Mc Ivor nebesistengia gintis. Kad apsaugotų nuo sužalojimų pastarojo menadžeris Ern McQuillan pakėlęs rankšluostį moja teisėjui šaukdamas gana! gana! Teisėjas 11-tame runde nutraukia rungtynes, skeldamas Praną Mikuličių laimėtoju.

Džukų Juza

apie lietuvių veiklą Laisvosios Europos Patariamajoj Lietuvių Grupėj, bendruomenėj ir kt.

JAV mirė didelis lietuvių bičiulis Robert Caldwell, daug prisidėjęs, kad JAV vyriausybė pripažintų Lietuvą de jure ir jai suteiktų stambią ekonominę paramą. Už nuopelnus jis buvo apdovanotas Gedinimo ordinu.

Jaunimo teatras Čikagoje taip gražiai pastatė "Našlaitę", jog universiteto Intern. House rūmų direktorius jį užprašė pakartoti amerikiečių publikai. Režisavo J. Blekaitis, baletą paruošė Ir. Eidrigėvičiūtė, dekoracijos — A. Bielskio.

Clevelande jaunimo teatras "Rūta", anksčiau suvaidinęs "Žirgonę ir Gailę", davė antrą premjerą, M. Venclausko "Burtininko pinklėse". "Rūtai" vadovauja aktorius P. Maželis.

Lietuvių Studentų Draugija Urbanoje suruošė "Lietuvos vakarą" svetimtaučiams, ruošiasi pasirodyti su lietuvių liaudies menu tarptautinė studentų parodoj ir Illinois universitete numato surengti genocido parodą.

Rochestery buvo surengta tautodailės ir dail. A. Dargio grafikos darbų paroda, kurioj jis išstė per 30 paveikslų. Ta proga viešai pasirodė muz. P. Armono ir taut. šokių trupė. Apie parodą taip pat gražiai atsiliepė amerikiečių spauda.

Čikagoje veikia 4 lietuvių bankai, kurių direktoriai ir visas tarnybinis personalas yra taip pat lietuviai. Ten pat iki smulkiųjų bankų likvidavimo juos jungiant Roosevelto laikais sėkmingai veikė vienas bankas, kurio vadovas vos temokėjo pasirašyti, bet vistiek tarp gyventojų dėl savo sąžiningumo turėjo didelį pasitikėjimą.

Čikagoje lietuvių biznierių nori įsteigti už pusę milijono dolerių lietuvišką televizijos stotį.

PRANCUZIJOJE

Lietuviai, atsiliepię į VLIKo kvietimą, Paryžiuje priėmė specialią rezoliuciją VLIKo atsišaukimo dvasioj, o jį pavesta specialią komisiją išsiuntinę ją JT nariams. Rezoliucijoj pažymima, kad pavergtoji tauta per laisvuosius, kaip jos balso aidą, prašo prabilti JT forume apie bolševikų pavergtą Lietuvą, imtis iniciatyvos iširti padėti vietoje, taip pat rasti priemonių pavergtosios tautos žudymui sustabdyti, grąžinti jai laisvę ir taiką.

URUGVAJUJE

6 lietuvių organizacijos, atstovaujančios visai patriotinei kolonijai, JT delegacijų pirmininkams Paryžiuje išsiuntinėjo memorandumą, kuriame išreiškiamas lietuvių išėvių sielvartas dėl dabartinės padėties Lietuvoje, protestuojama prieš okupantų vykdomą mūsų tautos kamieno genocidą ir prašoma pasaulinėje tribūnoje tatai kiekviena proga priminti. Memorandume tiksliai nurodomi deportacijų skaičiai ir nors trumpai, bet vaizdžiai išdėstoma mūsų pavergtos tėvynės priverstinė sovietizacija.

PIRMASIS ILIUSTRUOTAS PRANEŠIMAS APIE LIETUVOS PARTIZANUS.

"Schwaebische Illustrierte" vasario 9 d. leidinyje paskelbė, kad jis yra pirmasis žurnalas, kuriam teko garbė duoti iliustracijomis pavaizduotą pranešimą pasauliui apie partizanų veikimą Lietuvoje. Jame smulkiai aprašoma, kaip į Vakarų per didžiausias kliūtis prasimušę partizanų ryšininkai, atnešę Šv. Tėvui Lietuvos tikinčiųjų laišką ir naujausių akivaizdžių įrodymų apie krašte vykdomą terorą. Po kelių savaitių Laisvosios Lietuvos Respublikos pasiuntinybė Vašingtone įteikė JT generaliniam sekretoriui Trygve Lie memorandumą su prie jo pridėtais precizinais duomenimis apie Lietu-

vą ir visą Pabaltijį nusiaubusias 6 išvežimų bangas. Tuo tarpu partizanai Butautas, Feliksas ir Krūmas prie Romintos paguldė galvas už savo šalies laisvę... — baigia reportažą P. Turakas. Reportažas pailiepuotas ryšininkų nuotrauka žygio metu, partizanų karininkų ir puskarininkų mokyklos, "miško brolių" nuotraukomis, prie nukankinto gyd. Gudonio verkiandžia jo žmona, Kaune veikusia "mirties cele", įžygiuojančiais į Kauną raudonarmiečiais, žygininkais, keliaujančiais lenkų partizanų rogemis per Lenkų žemę, laisvės kovotoju valant partizanams kaimą. Tas foto reportažas sukėlė gyvą susidomėjimą ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp vokiečių.

Paskiausiai platų aprašymą apie Pabaltijio tautas "Der Monat" žurnale davė Czeslov Milosz, kurį šveicarų "Die Tat" net lietuviu paskelbė. Tuo tarpu lenkų tremtiniai aiškina, kad jis nesąs joks Oskaro Milašiaus giminaitis, bet tarnavęs lenkų (dabartinių varšuvinių) ambasadoj Paryžiuje kaip kultūrinis atache, bet paskiau iš tų pareigų pasitraukė. Tame pačiame aprašyme, šalia kai kurių teisingų dalykų, pridėta daug fantazijos ir tokių dalykų, kuriuos taip gali vaizduotis nebent toks autorius, kaip minimasis Milosz, pav., apie bolševikų įvykdytus "savanoiškus rinkimus", lietuvių ūkininko tariamą šykštumą ar turto grobstymą ir t. t. (ELTA)

Tremtinio laiskas tremtiniui

Mielas Brolau,

Tikrai žinau, kad Tau sis mano laiskas nepatiks, gal būt, jausiesi užgautas. Bet aš kitaip rašyti negaliu. Rašau taip, kaip diktuoja mano sąžinė ir širdis.

Būdamas pas Tave svečiuos, ne tik sužinojau, bet ir pats įsitikinau, kad nei Tu nei Tavo žmona neskiariate nė valandėlės savo vaikučių tautiniam auklėjimui. Šių dienų gyvenime, nuolatinis darbas atitraukia mus nuo vaikų visai savaitei. Su jais pasimatyti ir pasikalbėti tegalime tik sekmadieniais, o kartais, bet ne visados, ir šeštadieniais. Todėl sekmadieniai mus turėtų būti ypatingai brangūs. Tik sekmadieniais mes galime atlikti savo religines, tautines ir šeimynines pareigas. Bet matau, kad Tu ne tik šeštadieniais, bet ir sekmadieniais dažai svetimtas tuoras, namus ir kambarius. Užtat Tavo Kęstutis ir Birutė ne tik nežino savo vardų reikšmės, bet ir lietuviškai labai silpnai bekalba.

Sekmadienis. Tą dieną Bažnyčia ne tik pageidauja, bet liepė liepimams švesti. Žinoma, yra atvejų, kada ir pati Bažnyčia leidžia šventadieniais dirbti, bet juk Tau tas atvejis joku būdu negali būti pritaikytas. Tu sekmadieniais dirbi ne iš bado ar skurdo, ne iš būtino reikalo, bet iš gobšumo. Juk turi gražią šeimynėlę, namus, automobilį, abu su žmona turite gerai apmokamą darbą, o prie to dar ir pinigų banke. Esate sotūs ir apsirengę. Tad kogi trūksta Tavo šeimoje? Trūksta dviejų labai svarbių dalykų — Dievo ir Tėvynės meilės. Bent tą vieną dieną savaitėje, sekmadienį, stenkis atlikti savo pareigas Dievui ir Tėvynei.

Ar taip sekmadienius ir šventadienius sutikdavome ir švėsdavome Lietuvoje? Manau, prisimeni tuos gražius vasaros subatvakarius. Koks rūpestingas prisirengimas sutikti sekmadienį ar šventadienį! Prisimeni, kaip šluodavome kaimo gatvę, kaip mūsų mamytė ir sesutė iki sutemos triūsavo darželyje ir kieme, rėdamos, šluodamos, geltonomis, kaip vaškas, smiltimis barstydamos? Žinai, kaip tėvelis, grįžęs iš sunkių lauko darbų, švarindavo visus sodų kampus ir pakraščius? Ir visa tai, laukdami švento sekmadienio ar šventadienio ryto.

Išaušta šventadienio rytas. Atrodydavo, kad ir saulietė skaisčiau šviečia, vėjelis švelniau pučia, lyg nenorėdamas trukdyti bažnyčios varpų gaudesio. Atrodė, kad visa gamta švenčia, visur tyku, ramu. Jokio triukšmo, jokio bildesio. Jokie sunkesni darbai niekam nerūpi. Tik retkarčiais išgirsti, kaip lankose paleisti arkliai suprunksčia ar sužvengia, kaip toli pamiškėje piemenėlių dainos balsas nuskamba.

Pilnas vieškelis, takai ir takeliai važiuotų, raitų ir pėsčių vyrų, moterų ir vaikų. Visi virtinėmis traukia į bažnyčią. Niekur nepamatysi malčiomis ar javų maišais prikrautu vežimu važiuojančio ūkininko. Nesutiksi laukuose nė paklydusio pirklio ar einančio elgetos. Visi švenčia. Visiems ta diena skirta tik maldai ir poilsiui.

Antras blogas reiškinys, taip pat ne mažiau mane sukrėtęs, tai visi Jūsų pasikalbėjimai persunkti meteriaizmu. Esu girdėjęs net keliolika kartų, kaip Jūs, suėję į būrelį, bjauriu žargonu kalbatės tik apie savo "carus", namus, sklypus, liuksusinius baldus ir kasdieninius nuotykius. Bet nė vieną kartą nesu girdėjęs, kad į savo pokalbius įterptumėte nors vieną žodelį apie pagalbą mūsų kenčiančiai Tėvynei, apie savo vaikučių religinį, tautinį bei kalbinį auklėjimą, kovą su komunizmu ir apie kitus labai svarbius šių dienų klausimus.

Taigi, noriu paklausti Tave ir Tavo kaimynus bei draugus, ar tam jūs pasitraukėte iš Lietuvos, kad svetur susikurtumėte prabangią gyvenimą? Manau, kad ne. Mes su skaudančia širdimi palikome Lietuvą tam, kad nepatektume į raudonojo slibino nasrus ir ypatingai tam, kad būdami laisvuose kraštuose, galėtume tęsti Lietuvos išlaisvinimo kovą. Mūsų tėvų, brolių ir seserų nekaltai pralietas kraujas mus šaukte šaukia be jokio delsimo stoti į vieningą darbą, gelbėti marinamą ir kankinamą Tėvynę. Mes būtume Lietuvos išdavikai, jei šiandien atsisakytume ištiesti savo broliams pagalbos ranką.

Visiems laisvojo pasaulio lietuviams, o ypatingai mums, naujiems ateiviams, krinta didžiausia atsakomybė ir pareiga kovoti už lietuvių tautos išlaisvinimą. Šiandieninė padėtis mums visiems pastato tris pagrindinius uždavinius:

1) Griežtai išlaikyti lietuviybę ne tik tarp naujųjų ateivių, bet prie to skatinę ir vietinius lietuvius.

2) Vesti rimtą kovą su komunizmu.

3) Neatsisakyti moralinės ir materialinės paramos visoms Lietuvai gelbėti pasiryžusioms organizacijoms (Amerikos Lietuvių Tarybai, Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui, Balfui ir kt.).

Toli gražu ne visi sąžiningai vykdomė šiuos uždavinius. Dažnai esame kurti ir nebyliai, turėdami patogų gyvenimą. Esame dezertyravę iš Lietuvos laisvinimo fronto. Taigi, reikėtų sustoti ir pagalvoti. Pagalvoti, ką mes galėtume padaryti, ko dar nepadarėme. Pagalvoti, ar ant mūsų pečių nekrinta tas baisusis nusikaltimas, nusikaltimas prieš Dievą ir prieš Tėvynę.

Tavo brolis Jurgis

(Perspausdinta iš "Laiškų Lietuviams", J. A. V-bės).

PASAULIO LIETUVIŲ ARCHYVO ADRESAS

Pranešama, kad Pasaulio Lietuvių Archyvui skirtąją istorinę (archyvinę, bibliografinę ir muziejinę) medžiagą ar korespondenciją reikia siųsti Archyvo būstinės adresu, būtent: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 2601 W. Marquette Rd., Chicago 29, Ill., USA.

KELIAIS SAKINIAIS

— Bedarbių skaičius Anglijoje nuolat auga. Numatoma, kad iki metų pabaigos, jei didėjimas eis tokiu tempu, Anglijoje bus apie 1 mil. bedarbių. Sausio mėnesį buvo 378,000 bedarbių.

— Prancūzijoje pakilęs iš aerodromo 4 motorų keleivinis lėktuvas pateko į paukščių būrį ir nukrito. Žuvo 37 keleiviai. Išsigelbėjo tik viena italė moteris.

— Naujas Australijos ekspedicinis batalijonas, 1250 žmonių, kovo 3 d. iš Sydnejaus išvyko į Koreją. Be to, kartu išvyko ir 150 N. Zelandijos kuopa.

— JAV-bių prekybos ministeris pranešė, kad JAV-bės stengsis, jog kiek galima mažiau prekių patektų į Sovietų bloko kraštus.

— Karo reikmenų gamybos fabriky statybai Australijos vyriausybė patvirtino 1,5 mil. svarų, iš kurių £550,000 bus išleista trobesių statybai ir £950,000 mašinoms.

— Tokio (Japonijoje) sklinda gandai, kad Japonijos kariuomenė netrukus dalyvaus Korėjos kare.

— Sovietų ambasada Vašingtone su pasipiktinimu atsakė į JAV-bių Atstovų Rūmų pakomisės raštą, kuriuo buvo kviečiami Sov. Rusijos liūdininkai bei ekspertai dalyvauti ištyrant Katyno žudynes, kur, kaip žinome, buvo išžudyta per 10,000 lenkų karininkų. Sovietai ir naciai dėl to kaltino vieni kitus. Dabar gi, kai atsirado galimumas objektyviai reikalą ištyrėti, Sovietai atsisakė tai daryti, nes jiems visai aišku ir be liūdininkų, kas tai padarė.

Girdi, toks kvietimas įžeidžia Sovietų Sąjungos prestižą...

— Australijos armijos ministeris (Mr. Francis) pareiškė, kad iki sekančių metų pabaigos Australija turės 124,500 karių. Šiuo metu Australija turinti 61,385 karius.

Indo-Kinijoje prancūzų kariuomenė turėjo pasitraukti, spaudžiama komunistų vadovaujama sukilėlių, iki 40 mylių į šiaurę nuo sostinės Hanoi. Tačiau atsigavę prancūzai jau kelis kartus smarkiai sumušę puoliančių sukilėlių armiją.

— Australijos imigr. ministeris nutarė neduoti įvažiavimo leidimų 28 kinų jauniems komunistams, kurie turėjo dalyvauti kovo 15 — 22 dienomis įvyksiančiame — Sydnejuje "Jaunimo karnavale už taiką ir draugiškumą".

— Prez. Trumanas paprašė Kongresą skirti 7900 milijonų dolerių kariskai ir ekonomiškai JAV-bių sąjungininkų pagalbai. Iš tos sumos 5889 mil. būtų Europos tautoms, 802 mil. Artimiesiems Rytams ir Afrikai, 1019 mil. Azijai ir 84 mil. Lotynų Amerikai.

Tarp kitko Prezidentas pažymėjo, kad iš skirtos Azijai sumos didelė dalis eis paruošimui ir apginklavimui tautinės Kinijos armijos Formozoje, kad galėtų apsiginti nuo komunistinės agresijos.

— Paskutinėmis žiniomis žemės drebėjimas Japonijoje sugriovė apie 3000 namų. Aukų skaičius siekia 311 žmonių.

— Korėjoje taikos derybos atsidūrė mirties taške. Komunistai nesutinka, kad karo belaisviai turėtų teisę apsispręsti — grįžti ar ne, o JT atstovai nesutinka, kad Sov. Rusija dalyvautų neutraliųjų komisijoje prižiūrint taikos sąlygų vykdymą. Manoma, kad pasitarimai netrukus visai nutruks.

— Uranijaus klodai atrasti prie Hudsono upės, JAV-bėse. Uranijus, kaip žinome reikalingas atominės energijos gamybai.

— Australija išsiunčia savo aviacijos dalinį į Artimuosius Rytus. Jo stovėjimo vieta numatoma bus Kipro saloje (Viduržemio jūroje).

— Pietų ir Vakarų Australijos steitai nutarė panaikinti kainų kontrolę tekstilės gaminiams. Numatoma, kad kainos dėl to kris, nes tekstilės pramonėje pasidarė perprodukcija.

— JAVbės ir Japonija pasirašė sutartį, pagal kurią JAVbės turės ka-

rines bazes Japonijoje. Japonija prisidės prie amerikiečių kariuomenės išlaikymo 155 mil. dolerių kasmet.

— Australijos parlamentas patvirtino taikos sutartį su Japonija.

DIDELIS ŽEMĖS DREBĖJIMAS JAPONIJOJE

Kovo 4 dieną šiaurinę Japoniją sukrėtė nepaprastai smarkus žemės drebėjimas. Vietomis sugriauti ištisi miestai ir kaimai. Pakilusios vandenyno bangos nušlavė eilę miestelių ir kaimų. Geležinkelio linijos, telefonas ir telegrafas suardyti. Sugriauta tūkstačiai namų ir žuvo daug žmonių. Tikslėsių davinių kol kas nėra, nes susisiektis su paliestomis žemės drebėjimo sritimis nutrauktas.

Toje vietoje esanti Amerikos kariuomenė, atrodo, daug nenukentėjo. Tokio žemės drebėjimo ten nėra buvę jau nuo 1894 metų.

INFORMACIJA ŠVIETIMO REIKALAIS

952 metų sausio mėn. 24 dieną posėdžiavo LKF Švietimo Komisija.

Ši komisija svarstė klausimus apie Jaunimo Kursų veikimo būdus ir Sekmadienio mokyklų darbą. Manoma, kad tenai kur yra praktiškai galima įvykinti būtų pravartu turėti veikiančius Jaunimo Kursus pagal jų darbui LKF nustatytą švietimo programą. Kur tokio galimumo nebūtų, tai imtis darbo vadinamu už akių švietimo metodu. Pagal šį metodą būtų leidžiama laike 10 mėnesių į metus vieną ar du kartu į mėnesį roneotipu spausdintos paskaitos apimančios Jaunimo Kursų mokslo programą. Šioms paskaitoms paruošti nutarta kviešti pedagogus specialistus. Paskaitas galėtų išsirašyti kiekvienas jomis suinteresuotas lietuvis, sumokėdamas nustatytą prenumeratos mokesnį. Laike vienerių mokslo metų iš tokių paskaitų susidarytų dvi knygos apimančios Jaunimo Kursų I ir II grupės mokslų programas. Antrosios grupės paskaitas paruošti jau yra gautas patyrusio pedagogo sutikimas, ieškomas paskaitų ruošėjas pirmajai mokslo grupei.

Kalbamas švietimo būdas reikalauja daug lėšų vien tik paskaitų spausdinimo, popierio, ir pašto išlaidoms padengti. Lėšų klausimas spręsti atiduotas atitinkamoms įstaigoms. Jeigu pavyks nugalėti lėšų radimo kliūtys, tai paskaitos bus rengiamos ir spausdinamos ir skelbiama jų prenumeratos sąlygos. Neturime vilties, kad prenumerata galėtų visas išlaidas padengti. Tad susiradus lėšų kalbamas darbas bus pradėtas.

SEKMADIENIO MOKYKLU reikalu nutarta patarti visoms bendruomenės sekmadienio mokykloms mokslo metus pradėti kasmetai kartu su Vasario 16 dienos — nepriklausomybės šventės — minėjimu, o mokslo metus baigti gruodžio mėnesio pradžioje. Mokslo metų baigimui išskilingai atžymėti patariama suruošti atitinkamus literatūrinius pasirodymus su pačių vaikų išpildoma vaidinimo, eilėraščių ir tt. meniška programa. Laike šių išskilimų reikėtų įteikti gabesniems ir stropesniems mokinjams atitinkamas dovanas ir pripažinimo pažymėjimus bei mokyklos baigimo diplomus.

Visuose reikaluose Jums padeda
JUOZO ŽUKAUSKO
KALBINĖ — TEISINĖ — INFORMACINĖ PAGALBA

Dokumentų vertimai ir jų tvirtinimas. — Visų rūšių raštai angliškai — Visokeriopa informacija. — Kalbinė pagalba ir reikalų sutvarkymas įstaigose

Atsakymai į klausimus. + Pasitarnaujama ir korespondenciniu būdu.

Kreiptis:

Kasdien 2 — 5 val. p. p.
15 Manchester Unity Building
160 Castlereach Street
Sydney Tel.: M4878

Kasdien 6 — 8 val. vak. —
10 Peel St.
Kirribilli,
Sydney. Tel.: XB4312

Korespondencijai adresas: Box 58, Milson's Point P.O. NSW

PADĖKA

ALB Krašto Valdyba nuoširdžiai dėkoja p. N. Butkūnui, Melbuorne, už paaukotas albumui 12 nuotraukų iš ALB Tarybos suvažiavimo Melbuorne.

Taip pat reiškiamą gilią padėką p. P. Sakalauskui, Sydnejuje, kuris kiekvieno svarbesnio įvykio nuotraukas aukoja ALB albumui "Lietuviai Australijoje".

ALB Krašto Valdyba

PAIEŠKOJIMAS

Petras Želvys, Rue du Petit Mont 45, Seraing, S/U., Belgique, paieško Povilo Leketos, atvykusio Australijon 1948 m. Paieškomasis arba apie jį žinantieji prašomi rašyti nurodant adresu, arba ALB Krašto Valdybai.

ALB Krašto Valdyba

MOKYKLA — LIETUVYBĖS TVIRTOVĖ

Pirkdami

MOTINOS MOKYKLOS

ženklelius — ją stiprinsite!

Ženkleliai yra po 5, 10 ir 50 pensų. Gaunami AL Leidykloje.

Pigiai ir tvirtai patys pastatykite sau namą, kai

STATYBOS BIURAS

parūpins Jums brėžinius, specifikacijas, medžiagoms leidimus, statybai pinigus, statybinę medžiagą ir nurodys teisingą statybos eigą. Kreiptis:

271 Melbourne St.,
North Adelaide... Tel. M9847

ISIGYKITE

"AUSTRALIJOS LIETUVIO" KALENDORIŲ

1952 metams

Daug informacinės medžiagos! Gaunamas AL Leidykloje ir pas visus atstovus. Kaina 5/0

Visada pasiruošę sąžiningai patarnauti

TAXI — SUNKVEŽIMIAI (Taxi-trucks)

Kviesti tel. FA 1805 (visą parą)

NAMUS

AR ŽEMĖS SKLYPĄ geriausia pirkti tarpininkaujant

WESTERN & COCKS

Nekilnojamojų turtų pardavimo agentams. Sąžiningas patarnavimas. Sutvarkomi visi pirkimo ir paskolos gavimo dokumentai.

Adresas:

Savings Bank Buildings (8-tas aukštas)
Kings William St. Adelaide
Tel. C 3942, priv. X4461 ir LF 3350

PRANEŠIMAS

Š. m. kovo 21 dieną 8 val. vakaro Karališkoje parodoje, Centinial Hall įvyks Adelaidės lietuvių tautinių šokių grupės pasirodymas.

Tautinių Šokių Grupė

BRANGUS TAUTIEČIAI

A. L. B. Krašto Valdyba yra įsigijusi didžiulį albumą, kuriame foto nuotraukomis nori atvaizduoti ir įamžinti lietuvių gyvenimą šiame tolimame pasaulio kontinente — Australijoje. Albumas bus pavadintas "Lietuviai Australijoje". Krašto Valdyba norėtų, kad šiame albume atsispindėtų įvairus lietuvių gyvenimas Australijoje. Čia turėtų tilpti nuotraukos iš mūsų visuomeninio gyvenimo, kaip tai apylinkių veiklos — įvairus minėjimai, sukaktys, paskaitos, susirinkimai, posėdžiai, įvairių fondų veikla, visų kitų lietuviškų organizacijų visuomeninė veikla. Taip pat nuotraukos įvairių kultūrinio gyvenimo poreikių — teatrų, baletų, koncertų, chorų, skautų, mokyklų, žymesni bažnytinio gyvenimo įvykiai — vedybos, pirma komunija, išskilingos pamaldos ir t. t. Krašto Valdyba pageidauja, kad albume būtų nuotraukų ir iš privataus lietuvių gyvenimo, būtent: lietuvių įsikūrimas Australijoje, talka statant namus, žymesni visuomeniniai pobūviai, amatininkų darbo sąlygos, įvairių lietuviškų įmonių darbas, prekyba, kiti verslai, išvykos, namų pašventinimas, na, ir lietuvių darbas įstaigose ir įmonėse. Tuo būdu, kaip matome, albumo tikslas būtų apimti paveikluose visokeriopą lietuvių gyvenimą Australijoje.

Tuo tikslu ALB Krašto Valdyba maloniai prašo visas lietuviškas organizacijas, įstaigas ir įmones, o taip pat privačius asmenis siųsti jai po vieną foto — nuotrauką visų aukščiau paminėtų, ar kitų įvykių. Privatūs fotografai ar foto mėgėjai taip pat prašomi, pagal galimumą, atsiųsti tokių nuotraukų, už ką Krašto Valdyba iš anksto nuoširdžiai dėkoja.

ALB Krašto Valdyba tiki, kad ilgai, Australijos lietuviams įsigijus atitinkamas patalpas, albumas "Lietuviai Australijoje" galės būti nuolatos padėtas ir prieinamas pasižiūrėti savo praicitis gyvenimo ir darbų šiame krašte kiekvienam mūsų tautiečiui.

Visas foto — nuotraukas su trumpu aprašymu siusti ALB Krašto Valdybai: 82 Flinders St. DARLINGHURST — Sydney/N.S.W.

Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba
Sydney, 1952.3.1

AUSTRALIJOS LIETUVIS

redaguojamas Redakcinės Kolegijos. Redaktorius Jurgis Glušauskas LEIDĖJAS — Australijos Lietuvių Leidykla.

RAŠTUS Redakcija taisy ir trumpina savo nuožiūra. Honorarai mokami tik iš anksto susitarus.

PRENUMERATA: metai £2.10.0; pusė metų — I pusmečiui £1.11.0, II-ram pusm. £1.6.0; metų ketvirčiui — I ketv. 19/0, II-IV ketvirčiams po 14/0 (I pusmečio ir I ketv. prenumeratą įskaityta kalendoriaus vertė — 5/0). Užsienin kaina: metams £2.5.0, pusė metų £1.6.0. Atskiras numeris 1/9.

SKELBIMAI: 2/0 už kvadratinį colį, neprekybiniai po 2 pensus už žodį. Už skelbimų turinį Redakcija neatsako.

Adresas:

AUSTRALIJOS LIETUVIS
35, Cator St., Hindmarsh
ADELAIDE, S. A.

The Australian-Lithuanian the Lithuanian fortnightly. Authored Jurgis Glušauskas, 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.
Printed by Australijos Lietuvis Publ. Co., 35 Cator St., Hindmarsh.